

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3126, 3128
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenovca ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga št. 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126, Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Po rimskem sestanku

Ob dveletnici podpisa rimskega proto-
kola, ki je zvezal v neko enoto Italijo,
Avstrijo in Madžarsko, je bil v Rimu
sestaneč vladnih predstavnikov teh treh
držav. Iz enunciacij, ki so bile izrečene
ob tej priložnosti, se zrcali dejstvo, da se je
želel do pot poudarek položiti na politič-
no stran, dasi se je svoj čas naglašalo,
da je blok rimskega protokola pred
vsem gospodarska organizacija. Sedaj
pa so zlasti iz italijanske strani nagla-
šali, da je sankcijska politika ustvarila
neko posebno skupnost med državami,
ki se je niso udeležile. Rimski govori so
posebno podčrtavali hvaležnost Italije,
da se Avstrija in Madžarska nista pri-
družili sankcijam in da sta tako pri-
družili politično skupnost imenovanega
bloka. Po prvotno postavljeni zasnovi
naj bi ta blok pomenil le ograjeno za go-
spodarsko dopolnjevanje držav Podu-
navja in Italije, saj se je reklo, da je
osnovan pod perspektivo, da se mu pri-
družijo še druge države Podunavja. Se-
daj pa se je združilo praznovanje dve-
letnice s proslavo protisankcijske poli-
tike in z napovedjo nadaljnje gradnje
na tej osnovi, gradnje, ki naj bo v enaki
meri politična kakor gospodarska.

Brez dvoma so se s tem pogoj za raz-
širjenje bloka rimskega protokola prej
poslabšali kakor izboljšali. Saj so se
prav posebno podčrtavale zasluge drž-
av, ki se niso pridružile sankcijam, kar
pomeni dejansko slabo uslugu politiki
Društva narodov, ki so ji ostale zveste
ostale podunavske in balkanske države.
Vsekakor pa so s tem narasle težave
za oni zasutek, ki se je splošil z dru-
gega področja in ki je prav tako posta-
vil za cilj stremiljenje, da se premostijo
nasprotja med podunavskimi državami
s pomočjo gospodarskega sodelovanja.
Ta zasutek bi v praksi pomenil nekako
sodelovanje med blokom rimskega pro-
tokola in ostalimi državami podunavske
Evrope; preden pa se bodo sedaj našli
temelji za tako sodelovanje, bo ne-
dvomno preteklo še precej časa.

Rimski sestaneč se je vršil ob dve-
letnici. Ali podoba je, da so bili zanj
vendarle tehtni razlogi v drugem po-
ročju, ne v obletnici sami. Nedvomno
pred vsem v tem, da je Italija hotela
dati poudarka svoji politiki, ki se želi
zopet krepkeje afirmirati v Evropi. Eden
pogojev za to so uspehi na afriških bo-
jiščih, kjer se je v zadnjih tednih po-
kazalo, da bodo Abesinci padli komaj
mogli uspevati v svoji obrambi proti
ogromni tehniški premoči italijanskega
orožja. Z afriškimi uspehi se je želela
rimska politika predstaviti Evropi v ma-
nifestaciji, ki ne pripušča dvoma, da se
čuti popolnoma doraslo vsakiršni mož-
nosti.

Zgodilo se je to v času, ko je Evropa
okupirana z lokarnsko zmedo, ko so v
Londonu na jakovih konferencah trtili
čas okrog pogajanj, o katerih more biti
vsakdo brez posebnega truda že v na-
prej na jasnem, da ne morejo imeti
nikakega konkretnega uspeha za lokar-
nske teze. Italija se je postavila v pri-
merno distanco od akcije, naglašajoč,
da ji sankcije branijo storiti drugače.
Nihče se ne more temu stališču čuditi,
saj je povsem naraven in logičen za-
ključek iz dosedanjega poteka abesin-
ske kampanje. Rimske enunciacije so v
tej zvezi v neki obliki ponovljeni apel na
zaprane sile, da je treba napraviti ko-
nec s sankcijsko politiko, po drugi
strani pa namig tudi na druge strani,
na drugačne naslove. Po razveljavljenju
lokarnskih obveznosti bi se mogla hitler-
jevska ofenziva obrniti proti Dunaju.
Nedvomno je bilo med »vrstami«
rim-
skih govorov namenjenega marsikaj
tudi na berlinski naslov, dasi se zdi na
prvi pogled ta namemba še najbolj od-
daljena.

Tudi v drugem področju smo imeli
priliko ugotoviti, da je rimska politika
želela dati poudarka afirmaciji svojih
evropskih pozicij. Malo pred rimskim
sestankom se je obnovila tiranska
zvezna pogodba, ki jo omilila dosedanja
zavisnost Albanije od Italije, marveč
jo je le še povečala. Sicer je tudi tu
potekla desetletna doba in je bilo treba
pogodbo obnoviti, toda odpor, ki se je
pojavil v Albaniji zoper preveliko za-
visnost od Rima ter želja po naslonitvi
na balkansko zvezo, vse to je pomenilo
vendarle neko rezervno, ki jo je obnova
zvezne pogodbe odstranila.

Končno se je v zvezi z vsem tem
ventilirala še neka važna možnost.
Remilitarizacija Porenja je sprožila so-
rodna stremiljenja v drugih področjih.
Turčija je postavila povsem določno
pred prizadeje države svoj namen, da
zopet obnovi popolno suverenost nad
Dardanelami, pa da jih znova oboroži.
Ne more se odrekati logičnost tej želji,
zlasti po uspehih, ki jih doseže zlasti
pri Angležih nemška taktika. Zakaj
naj bi se z Dardanelami godilo drugače
nego s Porenjem?

Tu pa se odpirajo še druge, bolj ko-
ljive eventualnosti. Med državami, ki so
jim mirovne pogodbe zabranile polno
oborožitev, sta poleg Bolgarije tudi
Avstrija in Madžarska. Ko se je pred

PREDLOGI NEMŠKE VLADE ZA OKREPITEV MIRU V EVROPI

Načrt lokarnskih držav Nemčija odklanja, hoče pa storiti vse,
kar je mogoče, za pomirjenje Evrope

London, 1. aprila. b. Poslanik Ribben-
trop je prišel snoti ob 20.35 z 12 člani
nemške delegacije z letalom na letališče
v Croydonu. Ostalih 15 članov nemške de-
legacije je potovalo z drugim letalom, ki je
moralo pristati v Amsterdamu, da se je
oskrbelo z bencinom in je prispelo zato
pol ure kasneje v Croydon. Zaradi pozne-
ure je bil Ribbentropov sestaneč z Ede-
nom določen za danes ob 10. dopoldne in

je Ribbentrop pri tej priložnosti v navzočnosti
ravnatelja zunanjega ministrstva Dickhofs
in drugih članov nemške delegacije izro-
čil Edenu odgovor nemške vlade na pred-
loge lokarnskih držav. Takoj nato je imel
angleška vlada sejo, na kateri je Eden
obširno poročal o vsebini nemške note ter
o svojih razgovorih z Ribbentropom. Nem-
ška spomenica obsega 25 tipkanih strani.

glednem času uredi problemi kolonij, ka-
kor tudi vprašanje ločitve pakta DN od
versajske pogodbe. Nemčija se obveže, da
ne bo povečala svojih čet v Porenju, če
tudi Francija in Belgija ne bosta ojačali
svojih čet v obmejnih pokrajinah proti
Nemčiji.

Francosko-nemški odbor v okviru DN

Nato predlaga nota, naj se Francija in
Nemčija obvežeta, da v svojem javnem
pouku in svojem tisku ne bosta dovolili
nadaljnega poslabšanja ozračja, ki vlada
med Francijo in Nemčijo. Zatem predlaga
ustanovitv posebnega francosko-nemške-
ga odbora v okviru DN, ki bi razpravljaj
o vseh pritožbah, nanašajočih se na fran-
cosko-nemško razmerje. Prva pripravljaj.
na faza razgovorov naj se konča najkasne-
je v dveh mesecih, pogajanja pa bi se imel-
a začeti po možnosti takoj, najkasneje
pa po francoskih volitvah. Po možnosti
naj se v Franciji in v Nemčiji izvrši ple-
biset, ki bi ratificiral morebitni sporazum
o teh predlogih.

Proučitev razmer na meji

Nadalje predlaga nemška vlada ustano-
vitev odbora treh članov, ki naj prouči
razmere na meji med Nemčijo, Francijo
in Belgijo, in sicer na obeh straneh. V ta
odbor bi obe stranki poslali po enega za-
stopnika, tretji član odbora pa bi moral
biti član kake nevtralne države. Ta odbor
naj bi predlagal izpremembe vojaških
razmer, ki vladajo na obeh straneh meje.

Vsebina odgovora

Iz zanesljivega vira se doznavajo na-
slednje podrobnosti o nemških predlogih:

Kako si zamišlja Nemčija razgovore

Nemška nota je zelo obsežna in vsebuje
22 tipkanih strani. Predlogi so obrazlo-
ženi v 27 točkah in se dele v tri poglavja.
Prvi del obsega pravna razmišljanja in
utemeljevanja, zakaj nemška vlada ne
more pristati na spomenico držav, podpisnic
lokarnske pogodbe. Nemška vlada misli
razen tega, da istočasno razgovori med
zastopniki britanskega, francoskega in
belgijskega generalnega štaba niso v
skladu z razgovori, ki naj se vrše z Nem-
čijo. Francija da je z versajsko po-
godbo prekršila Wilsonovih 14 točk,
glavno pravno osnovo, na kateri je teme-
ljilo premirje, podpisano 18. novembra
1918. Razgovori za dosedo resničnega ev-
ropskega miru bi morali biti po mnenju
nemške vlade razdeljeni v tri glavne faze:

1. določitev načina razgovorov,
2. konkretni razgovori za dosedo spora-
zuma o varnosti Evrope,
3. posebni razgovori o nekaterih proble-
mih, v prvi vrsti za izboljšanje gospodar-
skega razmerja med posameznimi država-
mi glede na to, da so gospodarske težko-
če v znatni meri vzrok sedanjih težkih
političnih razmer v Evropi.

Kaj hoče storiti za mir v Evropi

Drugi del nemških predlogov obsega 17.
točk. V njem se v glavnem ponavljajo isti
edlogi, ki jih je že navajala nemška
spomenica 7. marca, kakor n. pr. predlog o
sklenitvi paktov o nenapadanju s Francijo,
Belgijo in morda Nizozemsko za 25 let z
jamstvom Velike Britanije in Italije; pred-
log o letalskem paktu z zapadnimi drža-
vami; predlog o nenapadnem paktu z
Litvo, predlog o nemški vrnitvi v Dru-
štvo narodov v pričakovanju, da se v do-

Tudi neguš poražen

V bitki, ki jo je začel v torek neguš južno od Ašangija,
so bile abesinske čete poražene

Adis Abeba, 1. aprila. b. Abesinski cesar
je včeraj s svojimi najboljšimi četami pri-
šel na ozemlju južno od jezera Ašangi ve-
liko bitko. Razvili so se ogorčeni spopadi,
ki pa so se končali z zmago italijanskih
čet. Abesinski napad, ki so ga Italijani že
pričakovali, se je pričel ob 6. zjutraj ter
je trajal do 18. Popoldne so italijanske na-
cionalne in kolonialne čete prešle v proti-
napad ter so poglnele Abesince v beg. Abes-
inske čete so se umaknile v neredu. Po
dosedanjih ugotovitvah so imeli Abesinci
7000 mrtvih, med njimi tudi več odličnih
voditeljev.

Italijansko vojno poročilo

Rim, 1. aprila. AA. Propagandno mini-
strstvo je objavilo naslednji komunike št.
170:

Včeraj je abesinski cesar začel s svojimi
najboljšimi četami veliko bitko na področju
južno od jezera Ašangi. Bitka, ki se je raz-
vijala mestoma zelo krvavo, se je končala
z zmago naših čet. V prihodnjih komunika-
cijah sledi najnovejša podrobnosti.

Komunike št. 171 pravi: Na področju je-
zera Ašangi v smeri proti Kvoramu se je
včeraj 31. marca razvila velika bitka. Voj-
ska abesinskega cesarja je z vso gar-
do, oboroženo z modernim orožjem vseh vrst,
napadla naše postojanke južno od Maj Ceua.
Bitka se je končala s popolno zmago naš-
ega orožja. Abesinski napadi so trajali od
6. zjutraj do 18. zvečer in so bili izvedeni
deloma frontalno, deloma ob bokih. Vsi na-
padi so bili odbiti. Naše čete so prešle v
protinapad in poglnele sovražnika v beg.
Sovražnik beži po dolini Mekan. Naši topo-
vi in letala ga neprestano obstreljujejo.
Abesinski cesar je osebo vodil svoje čete
k napadu. Izgube sovražnikov, cenijo na
sedem tisoč. Med njimi je tudi veliko šte-
vilo nižjih poveljnikov. Vojni plen je ogro-
men. Naše žrtve znašajo 12 oficirjev
mrtvih, 44 ranjenih, nacionalnih vojakov
je padlo 51, ranjenih je 152, etrejskih je
ranjenih in padlih okrog 800. Naša letala
so posegla zelo učinkovito v potek bitke.
Po pričevanju ujetnikov je poseglo v boj
okrog 20.000 Abesincev pod vodstvom abe-

letom hitlerjevska Nemčija nenačoma
zopet oborožila, se je pojavilo vznemir-
jenje pri takojimenovanih centralnih
državah, ki jih je micalo posnemati
vzglede velikih. Nedvomno je bil pred
vsem respekt pred sosedji, osobito pa
pred finančno odločilnimi zapadnimi
silami, ki je povzročil, da je ostalo pri
staremu. Sedaj so se po remilitarizaciji
v Porenju pojavile znova neke napo-
vedi, ki govorijo o težnjah, da se slično
usmerjeni poskus obnovi, ampak v od-
ločnejši obliki. Prezgoda je bilo, da bi
se že sedaj in v zvezi z rimskim sestankom
bavili z analizo teh možnosti. Od-
več pa vendarle ne bo naglasitev, da
se toliko bolj postavljajo in primikajo
v bližino take možnosti, kolikor bolj se
v najvažnejših določbah rušijo zgradbe
mirovnih pogodb, zlasti versajske.

letom hitlerjevska Nemčija nenačoma
zopet oborožila, se je pojavilo vznemir-
jenje pri takojimenovanih centralnih
državah, ki jih je micalo posnemati
vzglede velikih. Nedvomno je bil pred
vsem respekt pred sosedji, osobito pa
pred finančno odločilnimi zapadnimi
silami, ki je povzročil, da je ostalo pri
staremu. Sedaj so se po remilitarizaciji
v Porenju pojavile znova neke napo-
vedi, ki govorijo o težnjah, da se slično
usmerjeni poskus obnovi, ampak v od-
ločnejši obliki. Prezgoda je bilo, da bi
se že sedaj in v zvezi z rimskim sestankom
bavili z analizo teh možnosti. Od-
več pa vendarle ne bo naglasitev, da
se toliko bolj postavljajo in primikajo
v bližino take možnosti, kolikor bolj se
v najvažnejših določbah rušijo zgradbe
mirovnih pogodb, zlasti versajske.

sinskega cesarja, ki je sam vodil napad na
naše levo krilo.

Na zapadnem bojišču so naše čete pro-
drlje južno od Adi Remoza. Prebivalstvo
jih povsod pozdravlja. Našemu poveljstvu
v Adi Remozu so se prijavili malone vsi
poglavarji pokrajine Volkait. Na somal-
skem bojišču so naša letala obstreljevala
sovražne kolone južno od Dagaburja.

Negušovo levo krilo ogroženo

Asmara, 1. aprila. v. Inozemski poroče-
valec pripisuje posebno važnost dejstvu,
da italijanske čete, po zasedbi Ause ogra-
žajo levo krilo neguševih čet. Zasedba Aue
je bila ena najbolj smelih operacij v tej
vozni ter pomeni tudi velik moralen us-
peh.

Italijani v Gondarju

London, 1. aprila. v. Reuterjev urad jav-
lja iz Rima: Motorizirana italijanska kolo-
na je snoti zasedla Gondar.

Novi vpoklici pod orožje v Italiji

Rim, 1. aprila. o. »Foglio d'Ordine«
javlja odlok, s katerim se pozivajo pod oro-
žje vsi oficirji in vojakji, ki so služili v av-
tomobilskih četah. Razen tega so pozvani
pod orožje vsi letalski oficirji letnikov 1902
do 1906.

Novi češkoslovaški obrambni zakon

Praga, 1. aprila. g. Odbor za narodno
obrambo poslanske zbornice je začel danes
razpravo o novem zakonu za državno
obrambo. Minister za narodno obrambo je
imel pri tej priložnosti obširen, ekspozice, v ka-
terem je med drugim dejal:

Zakon o državni obrambi je izredno nu-
žen. Ta zakon ne bo pomagal nobenih izjem
in nobenih privilegijev ter bo globoko po-
segel v premoženjske pravice in svobošči-
ne vsega prebivalstva. Prihodnja vojna ne
bo vojna velikih armad, marveč vojna vse
države in vsega prebivalstva. Vodno bolj
jasno se kaže, da so mednarodne ustanove
za ohranitev miru zelo dragocene, varnosti
držav pa ne morejo zajamčiti. Vsaka država
mora skrbeti sama zase. Zato moramo
tudi mi poskrbeti, da bomo pripravljeni za
vsak primer.

Olajšave za naselitev v Ameriki

Washington, 1. aprila. AA. Senadni od-
bor za naseljevanje je sprejel predlagane
izpremembe zakona o naseljevanju. Olajša-
ve za naselitev bodo dovoljene tujcem, ki
so sicer prišli brez dovoljenja v Zedinjene
države, ki pa še niso bili kaznovani in so
dobrega vedenja. Na drugi strani bo po-
nostavljen izgon tujcev, ki so prišli v Ze-
dinjene države z rednim naseljitvenim do-
voljenjem, pa so bili prej že kaznovani.

Uvedba splošne vojaške dolžnosti v Avstriji

Avstrijski zvezni svet je sprejel zakon, ki uvaja splošno
vojaško dolžnost od 18. do 42. leta

Dunaj, 1. aprila. b. Avstrijski zvezni
svet je danes soglasno sprejel od zvezne
vlade predloženi zakon o uvedbi splošne
vojaške dolžnosti. Zakon določa, da se mo-
rejo avstrijski državljani moškega spola od
končnega 18. leta do končnega 42. leta
po svojih duševnih in telesnih sposobno-
stih poklicati za gotovo dobo v vojaško
službo z orožjem ali brez njega. Podrobne
določbe o splošni vojaški dolžnosti bo izdal
zvezni kancelar z navedbami v sporazumu
s posameznimi ministri. Tudi izvršilne
odredbe tega zakona bo izdal kancelar v
sporazumu s ministri.

Sejo je otvoril predsednik grof Hoyos,
nakar je po govoru poročevalca dr. Rescha
povzel besedo zvezni kancelar dr.
Schuschnigg.

Schuschniggov govor

Zvezni kancelar dr. Schuschnigg je naj-
prej podal pregled dosedanjih obnovitve-
nih del v Avstriji ter ugotovil, da so se
nizovali dosegli vidni uspehi. Zadnji
tedni pa so prinesli novo težko obremenit-
ev, o kateri sem prepričan, da jo bomo
uspešno preboleli. Gre za afero zavaroval-
ne družbe »Fenix«, ki se bo rešila, ne da
bi se porabila javna sredstva. Poudarjam,
da se morajo pridobiti pravice zaščiti
z ukrepi, ki jih mora vlada izvesti. Skri-
bela se bo tudi za to, da bo ostala zago-
tovljena eksistentna podlaga namščencev.
Tu gre za docela socialen ukrep. Popraviti
se morajo vsi nedostatki in krivci se morajo
kaznovati.

V zunanje-političnih smernicah se stali-
šče Avstrije napram lani ni izpremenilo.
Veliko važnost polegamo na to, da živimo
z vsemi sosednjimi državami v prijateljs-
tvu in miru. Avstrija na noben način ne
bo zapreka za vzpostavitev prijateljskih
odnosov. Rimski pakti so prinesli razve-
seljive rezultate v treh snereh, namreč v
gospodarskem, kulturnem, v političnem pa
zlasti zaradi tega, kar vemo, da kot mej-
na država ne moremo biti osamljeni. Se-
daj se nahajamo v skupini, ki ima namen,
da skrbi za ohranitev miru v Evropi.

Kdor pozna našo državo, nam gotovo ne
bo očital vojaških stremiljenj. Nikakor pa
se nam ne smejo v okviru lastne državne
suverenosti postavljati nobene meje, ker
ne moremo priznati nobenih omejitev, ka-
dar gre za to, da ohranimo ugled in izgle-
d naših obrambnih sil, da dokumentiramo s
tem spoštovanje do nas samih in jasno vo-
ljo za ohranitev naše države. Za značaj in
zunanjo obliko zakona, ki uvaja vojaško
dolžnost, kažeta, da hočemo sedaj postaviti
nasproti ustavno določenim pravicam vsa-
kega državljanca ustavno utemeljeno obvez-
nost vsakega Avstrijca, ki je v gotovi sta-
nostni dobi. Puščamo odprto vprašanje,
v katero smer hoče država zahtevati izpol-
nitev te dolžnosti, ali za gotove penoge,
ki so že v delokroguh raznih javnih so-
cijalnih korporacij, ali za varnost države
proti morebitnemu nasprotniku od zunaj
ali v notranosti, ali z orožjem ali brez
orožja, brezdvomno na to, da bo ta vojaška
dolžnost doprinesla k temu, da bo instru-

Obe zainteresirani stranki bi imeli pravico
obrniti se do tega odbora zaradi posamez-
nih spornih vprašanj. Pri velikih izpre-
membah učinkov na tej ali na oni strani
v škodo druge prizadete stranke bi britan-
ski in italijanski vojaški odposlanci imeli
pravico izvesti preiskavo na mestu. Obe
zainteresirani stranki se obvežeta, da bo-
sta brezpogojno odobrili zahteve odbora
treh.

Nenapadalne pogodbe tudi z vzhodnimi sosedji

Nemčija se obveže, da bo stopila v zvezo
s svojimi vzhodnimi sosedji, namreč z Av-
strijo, Češkoslovaško, Litvo in Poljsko, da
sklene pogodbe o nenapadanju z njimi.

O sporih naj odloča posebno sodišče

Nemčija predlaga, da se ustanovi po-
sebno izvoljeno sodišče, ki bi bilo pristoj-
no samo za urejanje sporov, ki bi se pri-
petili v zvezi s sporazumi, ki jih Nemčija
sedaj predlaga. Če bi takšno izvoljeno so-
dišče ugotovilo, da je ena izmed držav
podpisnic kršila sporazum, bi omenjena
država morala na osnovo izreka izvoljene-
ga sodišča popraviti storjeno napako.

Za sklicanje mednarodne konference

V tretjem delu navaja nemška nota
predlog o sklicanju mednarodne konference
z nalogo, da uredi vsa odprta vprašanja, ki
ovirajo utrditev miru. Ta konference bi se
imela med drugim ukvarjati z vprašanjem
omejitve oroževanja, ki jo imperativno
nalaga tudi gospodarska in finančna korist
vseh evropskih držav. V zvezi s tem pred-
laga za program te konference tudi razne
ukrepe o pretiranem človekoljubju v voji-
ni.

Na koncu pravi nota, da misli Nemčija,
da bo s tem predlogom znatno pripomogla
k utrditvi miru.

Vsebina zakona

Zakon, ki ga je danes sprejel avstrijski
zvezni svet, obsega šest členov:

1. Dravljan avstrijske zvezne države
v starosti od 18. do 42. leta se lahko po
potrebi pozovejo v vojaško službo z orožjem
ali brez njega.

2. Vlada lahko vsakega državljanca v
smislu prvega člena tega zakona pozove
na zdravniški pregled, da se ugotovi, ali je
telesno in duševno sposoben za vojaško
službo.

3. Zvezni kancelar se pooblašča, da v
sporazumu z ostalimi zainteresiranimi
ministri izda vse potrebne izvršne do-
ločbe v zvezi s tem zakonom, zlasti tudi,
kar se tiče načina vojaškega službovanja.

4. Člen vsebuje kazenske določbe za one,
ki se ne bi pokorili določbam tega zakona.

5. Člen odreja sodelovanje občin v voja-
ških zadevah, zlasti glede navačenja in
alično.

6. Člen vsebuje razne prehodne določbe,
nanašajoč se na preosnovanje sedanje
oborožene sile Avstrije v enotno zvezno
vojsko.

Na merodajnih mestih zatrjujejo, da ta
zakon še ne pomeni uvedbe vojaške ob-
veznosti, kakor se je to zgodilo v Nem-
čiji, ter da nimajo ti ukrepi nikakega ofen-
zivnega, marveč zgolj defenzivnega značaja.

Izredna seja čl. vlade

Praga, 1. aprila. v. Vest o uvedbi sploš-
ne vojaške dolžnosti v Avstriji so sporo-
čili listi v posebnih izdajah, ki so bile ta-
koj razprodane. Ministrski svet se je sestel
k izredni seji, na kateri se je bavil z ukre-
pi, ki jih je treba izvesti: glede na ta sklep
avstrijske vlade. Splošno spravljajo odlo-
čitev avstrijske vlade v zvezi z zadnjo
konferenco v Rimu. V tukajšnjih politič-
nih krogih obstoja bojazen, da se bo sedaj
najbrže tudi Madžarska skušala osvoboditi
vojaških doleob trianonske mirovne po-
godbe.

V Londonu niso presenečeni

London, 1. aprila. g. Angleške politične
kroge sklep Avstrije o zopetni uvedbi vo-
jaške obveznosti ni presenetil. Tu prevla-
duje mnenje, da bo regularna avstrijska
vojska, ki bo štela okrog 150.000 mož,
predstavljala dobro jamstvo za neodvis-
nost in nedotakljivost Avstrije ter bo v
bodoče onemogočila vsako vmešavanje
Nemčije v notranje avstrijske zadeve.

Odločitev je pri dr. Mačku

Na ustanovitve opozicijskega bloka so pristale vse stranke izvenparlamentarne opozicije, le stališče dr. Mačka še ni znano

Beograd, 1. aprila. p. V beograjski politični javnosti je slej ko prej v ospredju zanimanja priključitev staroradikalov pod vodstvom Ace Stanojevića, Meše Trifunovića, Krste Miličevića, dr. Laze Markovića in drugih članov glavnega odbora bivše radikalne stranke k združenju opozicije. Splošno se smatra to razširjenje izvenparlamentarne opozicije za zelo važen politični dogodek. Vendar še ni gotovo, ali bo res prišlo do ustanovitve opozicijskega bloka, ker še ni znano, kakšno stališče bo zavzel dr. Maček. Njemu je danes ustmeno referiral Večeslav Vilder, ki se je bil sli- noči vrnil iz Beograda v Zagreb. Gotovo mu je poslal obširne pismo poročilo tudi njegovi ožji zaupnik dr. Šutej iz Sara- jeva, ki je prva dva dneva tudi prisostvo- val beograjskim razgovorom.

V vsebini sporazuma, ki so ga bili na- čelno sklenili v Beogradu, se ne ve ničesar točnega. Vsi udeleženci, ki bi mogli dati avtentične informacije, izjavljajo, da ne morejo povedati ničesar, dokler zadeva tudi formalno ni gotova in dokler na spo- razum ne pristanejo vodstva vseh pri- zadeh političnih skupin. Ker ni dvoma, da bodo vse ostale skupne sporazume odobrile, saj so njihovi voditelji sami sodelovali pri njegovi sestavi, zavisi vse torej od stališča dr. Mačka.

Kar se tiče vsebine sporazuma, se po

nekaterih vesteh nanaša samo na skupen nastop pri eventualnih volitvah. Po drugih informacijah je sporazum širši in predvi- deva tudi enotno politično akcijo. V no- benem primeru pa še ne vsebuje smernic, kako naj bi se rešilo hrvatsko vprašanje. Na beograjskih posvetovanjih so raz- pravljali tudi o tem, ali naj se stranke združene opozicije prijavijo oblastem, ka- kor to predpisuje sedanji državni za- kon. Ker se ima po določbah danes uve- javljenega finančnega zakona rešiti vpra- šanje novega državnega zakona in s tem tudi vprašanje predpisov za politične stranke najkasneje do 30. septembra t. l. so se na beograjskih konferencah spora- zumele, da se bodo stranke združene opo- zicije formalno prijavile šele, ko bo izdan novi zakon.

Drev bo odpoval v Niško banjo g. Miša Trifunović ter posetil Aco Stanojevi- ća, ki se sedaj tam zdravi. Poročal mu bo o razgovorih z zastopniki združene opo- zicije.

Zagreb, 1. aprila. o. Sinoči se je vrnil iz Beograda g. Večeslav Vilder, vodja pri- čevičevskega krila HDK. Danes je bil dve uri pri dr. Mačku in mu obširno poro- čal o svojih beograjskih razgovorih. Kaj je rekel dr. Maček, o tem g. Vilder po se- stanku novinarjem ni hotel ničesar pove- dati, zatrjeval pa je, da je z rezultati beograjskih konferenc zadovoljen.

Beleške

Razrešena občinska uprava v Litiji

Banska uprava je z odlokom, ki nosi datum 31. marca, razrešila litijskega žu- pana g. Frana Lajovica ter člane občinske uprave gg. Vojka Šribarja, Luko Bizjaka, Josipa Dobravca, Marka Drnovška in Jo- sipa Boriška. Vsi so razrešeni po § 129/2 zakona o občinah, torej z utemeljitvijo, da niso v redu vršili svojih poslov, kar da se je ugotovilo ob nedavno izvršeni re- viziji.

S pravnega stališča je razrešitev po- sebno zanimiva zaradi tega, ker je bila podpisana 31. marca, prizadetim pa spo- ročena 1. aprila. Na 31. marca sta senat in narodna skupščina že odobrila obvezno tolmačenje o tem, kdaj se smejo občinski funkcionarji razrešiti po § 129 in 130 za- kona o občinah. To je bilo že splošno zna- mo, formalno pa je finančni zakon, ki vsebuje to tolmačenje, stopil v veljavo 1. aprila. Ko bo upravno sodišče razpravljalo o litijski pritožbi, bo moralo zato najprej sklepati o načelnem vprašanju, ali je bil razpust občinske uprave v Litiji še mo- gó brez vstopovanja zakonskega tolma- čenja, kakršnega vsebuje finančni zakon, ki je bil že v veljavi na dan, ko so bili člani občinske uprave obveščeni o svoji razrešitvi.

Ali je na enak način razrešena tudi kaka druga občinska uprava, nam še ni znano.

Katoliška akcija in politika

V »Samoupravi« se je oglašil tudi g. Franc Smodej ter se spustil v borbo proti senatu, ki ni klonil kakor so to želeli pri- jatelji g. Smodeja. Sprašuje se »Kaj se- daje. Odgovora ne ve in ga očitno pre- pušča drugim. Značilna pa je v članku druga stvar, ki se nanaša na Slovenijo.

G. Smodej, ki je postal za časa dikta- ture visok državni funkcionar v Beo- gradu, očitno ni več dobro poučen o pri- llikah v Sloveniji, ker bi sicer ne trdil v uradnem glasilu JRZ in s svojim podpi- som, da je Katoliška akcija v Sloveniji strogo nepolitična organizacija. To njegovo mišljenje je jasno demantirano v samem »Slovencu« ki je svoj čas z debelimi črkami objavil poročilo o političnem shodu Katoliških ekakcije v Komendi, ki je bil po- vezan s cerkvijo, da se je vršil pred njo in tik po službi božji kakor pozneje še mnogi drugi.

„Domoljub“ se razburja

Potek proračunske razprave v senatu je silno razburil podeželsko glasilo JRZ, ki takole komentira:

»Te dni so slovenski fašisti in pofovei napeli vse sile, da bi po svojih zastopni- kih v senatu zrušili sedanjo vlado, ki se z nečloveškimi naporji bori za odzdravitev naših razdrapanih razmer, v katere smo zšli po krivdi diktatorskih režimov, pri katerih so slovenski liberalci odločilno so- delovali. Pri proračunski razpravi so ves boj proti vladi vodili slovenski senatorji. Nismo mogli verjeti svojim očem, ko smo čitali, da so se zastopniki slovenskega li- beralizma v senatu pritoževali nad politič- nim nasiljem v Sloveniji. Čujte in strmi- te! Nositelji režimov najhujšega nasilja v naši državi se pritožujejo radi tega, ker se- danja vlada popravlja krivice, ki so jih oni napravili. To imenujejo nasilje. Po- navljamo ponovno, da v vsem času, odkar vlada sedanja vlada, ni bil v Sloveniji radi političnega prepričanja nihče preganjan. Nehče ni prisiljen spremeniti svojega pre- pričanja.«

Tudi mi se čudimo in strmimo, ko čita- mo ta izjavljanja in skomri ne moremo ver- jeti, da so zagledali luč sveta v tiskarni, kjer božja hčerkica resnica pač ne bi smela čepeti skrita pod mernikom. Zanimivo je tudi, da je »Domoljub« kot priznan spe- cialist za preganjanje frimazonske nevar- nosti to pot kar zamačal vest, ki jo je ob- javil nedeljski »Slovenec«, da je namreč dovoljena polovična vojnja za udeležence skupščine proročadarske lože »Velika Lu- goslevijak«, ki se bo vršila prihodnje dni. Zakaj le? Morda pa bi mi lahko o tem kaj več povedali...

Gospodarstvo v somborski mestni občini

Zadnjega marca je imel somborski mestni svet proračunsko sejo na kateri sta podala revizijsko poročilo inspekto- rja banke uprave, ki sta pregledala občins- ko knjigovodstvo. Iz njunega poročila je razvidno, da je občinski svet popolnoma potrošil 16 mestnih fondov in da je ostalo od nekaj milijonov vsega samo še 400.000 dinarjev. Banska uprava za dunavsko ba- novino zahteva sedaj od občinskega sve- ta, da izdela v dveh mesecih načrt, kako naj se popravi škoda in se fondi obnovi- jo. Mestni svet je sklenil priznati vsote, ki so bile potrošene iz teh fondov, za po- sovilo mestni občini. Dalje je zahteval od bivšega predsednika občine in dveh občins- kih odbornikov, da povrnejo 40.000 Din, ki so jih izplačali nekemu beograjskemu arhitektu brez pravne podlage. Dalje bo- do morali vrniti nekateri mestni uslužben- ci družinske doklade, ki so jih prejeli brez pravičnega sklepa mestnega sveta.

Obisk kralja Karola v Sofiji

Sofija, 1. aprila. p. V kratkem bo prisel v Sofijo na uradni obisk rumunski kralj Karol. Ob tej priliki bodo v Sofiji tudi važne konference, na katerih bodo skuša- li urediti vsa vprašanja med Bolgarijo in Rumunijo, ki še niso rešena. Za sedaj se vršijo velike priprave za sestanek rumu- nskega in bolgarskega kralja.

Bolgarski avtomobilisti v Dalmaciji

Dubrovnik, 1. aprila. o. O Veliki noči prispejo na jadransko obalo bolgarski av- tomobilisti, večja skupina je že zapustila Sofijo in bo prepotovala vse Dalmacijo.

Eksodus španske desnice

Madrid, 1. aprila. d. Največja stranka španske desnice, katoliška ljudska akcija, je včeraj zapustila parlament, nakar so ji sledili tudi monarhisti in tradicionalisti. Pred tem vodja katoliške ljudske akcije bivši minister Yemenez Fernandez prečital izjavo, v kateri protestira proti temu, ker izvršuje levica nad parlamentarnim delom prisilno kontrolo. Monarhisti in tradicionalisti so utemeljili svoj eksodus s trditvijo, da je verifikacijski odbor, v katerem ima levi- ca večino, presegal poverilnice desničar- skih poslancev pristransko.

Kupuj domače blago!

Zagrebski izgredi

Podrobnosti o demonstracijah in spopadih v ponedeljek zvečer — Ranjeni in aretirani

Beograjski listi objavljajo obširna poročila o demonstracijah, od katerih je v Zagrebu prišlo v ponedeljek popoldne po pogrebu Stjepana Javro- ra, bivšega trgovca in zagrebskega občinskega svetnika, ki je bil zaradi soudeležbe pri umoru direktorja »Novosti« Tonja Slegla obsojen na 20 let robije in je 27. marca v kazni- nici v Sremski Mitrovici umrl za pljučnico. Daljši izvešček iz poro- čila »Politike« je objavil že včerajšnji »Slovenski Narod«. Beograjsko »Vre- mee« pa slika razvoj dogodkov v Za- grebu v glavnem tako:

Ze v nedeljo, ko se je izvedelo, da bo Javor pokopan v Zagrebu, je zavladala v mestu velika nervoznost. Pričakovali so se nemirni dogodki in to tem bolj, ker so skupine mladih ljudi hodile od stanovanja do stanovanja, od hiše do hiše ter zahte- vale, da se na vseh hišah izobesijo črne ali pa hrvatske zastave s črnim florom.

V ponedeljek se je zbrala ogromna mno- žica meščanstva na pokopališču. Pogreb- ne svečanosti so potekle v miru in po kon- čanem pogrebu so se množice zelo discipli- nirano vračale v mesto ter se razhajale na svoje domove. Skupina, v kateri je bilo par tisoč, po večini mlajših ljudi, pa je krenila proti Jelačićevemu trgu in pričela demonstrirati. Policija jih je razgnala, vendar so se demonstranti vedno znova zopet zbirali, zdaj v večjih, zdaj v manj- ših skupinah.

Prvi spopadi

Do prvega resnejšega spopada je prišlo, ko je skupina kakih 50 ljudi na križišču Masarykove in Gunduličeve ulice napadla tam službojujočega prometnega stražnika ter ga začela obmetavati s kamenjem in koski opeke. Stražnik se je branil nekaj časa s pestmi in kolmoči, potem pa oddal dva strela iz revolverja. Zadel je nekega de- monstranta v nogo, drugega v ramo. V tem mu je prišel na pomoč oddelek policije, ki je demonstrante razgnal. Kmalu nato je prišlo do spopadov med demonstranti in policijo tudi na raznih drugih krajih v centru mesta, kjer se demonstranti niso hoteli raziti na poziv policije. Policija je morala večkrat rabiti orožje, vendar je streljala v zrak, tako da pri teh spopadih ni bilo resnejših poškodb.

Razbijanje izložb

Znana kavarna »Corso« je pri vsakih de- monstracijah objekt napadov. Tudi tokrat je bila prva na vrsti. Kakih 200 do 300 ljudi je navallilo na njo ter s kamenjem bombardiralo velika okna, ki so bila v par- minutah razbita, enako tudi ogromna ogle- dala v kavarni sami. Hudo poškodovano je bilo tudi vse pohištvo. Policija je demon- strante razgnala, vendar pas so se takoj po- vrnili.

Ljubavna drama v ženski bolnišnici

(Glej tudi poročilo na tretji strani)

Ljubljana, 1. aprila. Pozno zvečer je policija zaključila zasli- ševanje Marije Pančurjeve in ostalih bolnic na ginekološkem oddelku ženske bolniš- nice. Potek zasliševanja in preiskave je osvetlil nekatere momente in podal podrobnosti o nenavadni ljubavni drami.

Viljem Kramer je prišel že nekoliko pred 13. na obisk k Pančurjevi. Bila sta v prav- zivahnem pomenku in Pančurjeva je mi- mogrede omenila, da pride danes tudi njen mož. Dejala je, da utegne priti vsak čas, nakar je šel Kramer pogledat, ali že pri- haja. Res je zapustil bolnišnico soto in tedaj je ena izmed pacientk vzkliznila: »Pa je res lep fant!« Te besede so zbudile Ama- lijo Korosčevico, ki je precej ostro apostro- firala Pančurjevo, češ da je oženjena in mati treh otrok in da ji pač ni treba ljubka. Seveda ni slutila, da bodo te besede malo pozneje povod strahovitih dram.

Pančur je res prišel, vendar sta se s Kramerjem zgrešila in tako je mož sam vstopil v sobo in sedel k ženi na posteljo. Takoj za njim je prišel Kramer in sedel na drugo stran postelje. Oba moža sta se mir- no pogovarjala in nič ni kazalo, da se morda sovražiata. Ali v naslednjem hipu je padla iskra, ki je zanetila požar. V sobo je vstopil tudi mož Korosčeve in zdajci se je Pančurjeva spomnila, da jo je ta po- preje obrekovala. Med pogovorom je to omenila možu in Kramerju, ki je nenado- mval vzkipe, se pognal s posteljo in v na- slednjem hipu se je zasvetil samokres v njegovi roki. Naperil ga je na Korosčevico in sprožil. Seveda je nastala v hipu silna panika in vse je bežalo iz sobe. Kramer je nato skočil k oknu in začel divje kričati: Ven, vsi ven!

Nesrečni Pančur ni utegnil bežati, a te- daj je že odjeknilo po vrsti več strelav, od katerih ga je eden zadel v hrbtenico, drugi v levo stegno in tretji v desni bok.

Policija je ugotovila, da je Kramer od- dal vseh šest strelav, sledovi dveh krogel, ki sta zgrešili cilj, so bili vidni v sobi.

Viljem Kramer

Viljem Kramer je bil rojen 30. maja 1911 v Ljubljani in je tudi sem priseljen. Na

Vojaška zveza med Rusijo in Zunanjo Mongolijo

Sovjetska vlada je uradno priznala, da ima z Zunanjo Mongolijo pogodbo o vzajemni vojaški pomoči

Moskva, 1. aprila. AA. Pomočnik komi- sarja za zunanje zadeve Stomjonjakov je sporočil japonskemu poslaniku Ohti odgo- vor ruske vlade na predlog japonske vla- de z dne 16. marca o ustanovitvi posebne- ga odbora za ponovno določitev meje med Mandžurijo in Sovjetsko unijo in odbora za likvidiranje obmejnih sporov v tej pokra- jini. Stomjonjakov je izjavil japonskemu poslaniku, da pripisuje sovjetska vlada ve- lik pomen ugotovitvi miru ne samo v odseku jezera Hanka do reke Tumina, temveč tudi vseh drugih odsekih rusko-mandžurske me- je. Sovjetska vlada misli, da je treba usta- noviti odbor za obmejno nesoglasja tudi na mongolsko-mandžursko meji.

Poslanik Ohta je ponovno poudaril, da japonska vlada ne nasprotuje razširjenju pristojnosti obmejnih odborov na celotno rusko-mandžursko mejo. Japonska vlada tudi nima ničesar proti temu, da se njen predlog od 16. marca razširi tudi na vpra- šanja mongolsko-mandžurske meje, toda japonski vladi je težko začeti razgovore s sovjetsko vlado o tem vprašanju, ker ji ni znano, v kakšnem razmerju je Sovjetska unija nasproti Zunanji Mongoliji.

Stomjonjakov je odgovoril, da je že 21. februarja sporočil poslaniku, da je Sovjet- ska unija prevzela obveznost, da bo po- magala Zunanji Mongoliji, če bi jo kaka druga država napadla. Ta obveznost obsto- ji dejansko že od l. 1921, ko sta Sovjetska unija in Zunanja Mongolija v obrambi pred skupnim napadom svojega ozemlja sklenili dogovor o vzajemni pomoči. To ustno ob- veznost sta potrdili s pisnim dogovorom, podpisanim letos 13. marca.

Krvavi spopadi na mandžursko-mongolski meji

Moskva, 1. aprila. AA. Na mandžursko-mongolski meji se še vedno vrše hude bo- rbe in mongolske čete doslej še niso mogle pregnati japonsko-mandžurskih oddelkov z mongolskega ozemlja.

Japonsko-mandžurski motorizirani oddel-

ki so ponovno napadli mongolske obmejne straže pri Adigdolonu. Napad so podpirali japonski topovi, tanki, oklopni avtomobili in letala. Ko so ti oddelki zavzeli Adig- dolon, so nadaljevali pohodo proti Tansig- bauluku. Po najnovejših vesteh so se ja- ponsko-mandžurski oddelki že približali Tamsiku, ki je 45 km oddaljen od meje in se nahaja na ozemlju republike Zunanje Mongolije. Ko so mongolske obmejne stra- že dobile ojačenje, so izvedle protinapad. Posrečilo se jim je pognati japonsko-mand- žurske oddelke do Adigdolona, borba med obema oddelkoma pa še traja.

Mandžurski protest pri mongolski vladi

Tokio, 1. aprila. AA. Agencija Domej poroča iz Honkanga, da je mandžurska vlada protestirala pri vladi Zunanje Mon- golije zaradi dogodkov dne 29. in 31. mar- ca.

Japonci zadržujejo ruske parnike

Moskva, 1. aprila. AA. Ruski poslanik v Tokiju, Jurenjev, je obiskal pomočnika ja- ponskega zunanjega ministra in protestiral v imenu svoje vlade, ker so japonske obla- sti pridržale v luki Aomori ruska parnika »Stučana« in »Dvino«. Jurenjev je opozo- ril pomočnika zunanjega ministra, da ja- ponske oblasti zadržujejo omenjena pa- rnika že 10 dni, s čimer je bila povzroče- na precejšnja škoda ruski trgovini.

Začetek ruske protiakcije na Daljnem vzhodu

Varšava, 1. aprila. d. Kakor poroča »Gazeta Polska«, je prišlo do zaključitve vojaške zveze med Sovjetsko unijo in Zu- nanjo Mongolijo po tistem sporazumu med nankinško in rusko vlado. Moskva je ča- kala za objavo te zveze, dokler ni stopil v veljavo francosko-ruski pakt. Rusija si je najprej zagotovila varnost v Evropi, da bo sedaj mogla preiti v politični protinapad na azijskih tleh.

Železniška konfe- renca Male antante

Becegnovi, 1. aprila. p. Tu se mudita dva zastopnika prometnega ministrstva, ki pri- pravljata vse potrebno za konferenco di- rektorjev in zaslopnikov železnice držav Ma- le antante. Na konferenci bodo razpravlja- li o pospeševanju medsebojnih železniških zvez med državami Male antante in pre- koj njih z ostalimi državami v Evropi. Konfe- renca bo trajala 12 dni, vršila se bo v ho- telu »Bokic«. Našo državo bo zastopal ge- neralni direktor državnih železnice inž. Nau- movič ob asistentu nekaj strokovnjakov. Na konferenco pride okrog 25 delegatov.

Aretacije katoliških duhovnikov v Nemčiji

Berlin, 1. aprila. d. Kakor menijo, se bo napetost med katoliško cerkvijo in narod- no-socialističnim režimom še bolj poostila. V zadnjem tednu je bilo aretiranih 9 ka- toličkih župnikov zaradi prestopov proti kancelaragratu. Očitajo jim, da so motili volilno propagando. V zvezi s tem so v zadnjih tednih aretirali tudi v Düsseldorfu kakih 100 katoliških župnikov in mladins- kih voditeljev. Prejšnji teden je bil po- novno aretiran neki kaplan, ki so ga šele meseca februarja izpustili iz zaporov. Vodja katoliške omladine Wolker in drugi vodil- telji katoliškega mladinskega pokreta v Po- renzu so še vedno v zaporu ter ne smejo sprejemati nobenih obiskovalcev.

Ljudsko štetje v Italiji

Rim, 1. aprila. o. Vlada je odredila, da se mora na dan 26. aprila izvršiti popis in štetje vsega prebivalstva Italije. Pri tem bo poleg vseh občinskih uradnikov pomagalo 80.000 državnih uradnikov.

Proračun uveljavljen

Beograd, 1. aprila. p. Današnje »Službe- ne novine« objavljajo ukaz kraljevih na- mestnikov, s katerim se z današnjim dnem uveljavljata novi proračun in novi finančni zakon z vsemi svojimi sestavnimi deli. Ta- ko stopajo danes v veljavo tudi uredbe o novih skupnih banovinskih trošarinah, ure- dbe o spremembi zakona o skupnem davku na poslovni promet, uredba o spremembah nekaterih točk invalidskega zakona, navodi- la za izvajanje proračuna državnih dohod- kov in izdatkov itd.

Štrigova tudi sodnijsko priključena Ljutomeru

Beograd, 1. aprila. p. Občina Štrigova v bivšem Medjimurju je bila pred leti v ad- ministrativnem pogledu oddvojena od čakov- skega sreza in priključena ljutomerskemu. V sodnem pogledu pa je vedno še spada- la pod sresko sodišče v Čakovcu. Včeraj je minister pravde podpisal uredbo, s katero se potepsi od 1. junija t. l. Štrigova tudi v sodni upravi oddloči od Čakovca in se pri- ključi Ljutomeru. Civilne in kazenske spor- ne zadeve, ki se bodo do tega dne že za- čele pred sodiščem v Čakovcu, bo rešilo še to sodišče. Ostale norene zadeve in pa zemljiška knjiga, v kolikor se nanaša na Štrigovo, preidejo s 1. junijem na okrajno sodišče v Ljutomeru.

Povečanje prometa na Jadranu

Sušak, 1. aprila. o. Danes je stopil v ve- ljavo novi vojni red Jadranske plovbe. Po novem voznem redu bo znatno pove- čan parniški promet. Brzi parniki bodo od- hajali vsak dan ob 4. popoldne s Sušaka proti jugu.

Poslanik Jurišić pri Kjuševanovu

Sofija, 1. aprila. p. Minijski predsed- nik Kjuševanov je smotil sprejeti jugoslo- venskega poslanika Momčila Jurišića.

Bojkotiranje pivovarn v Karlovcu

Karlovac, 1. aprila. o. Gostilničarji in ka- varnarji so pričeli bojkotirati pivovarne, ker so zahtevali, naj v bodoče plačujejo tudi led za pivo.

Nezgodita italijanskega potniškega letala

Sibenik, 1. aprila. o. Iz Zadra poročajo, da je moralo italijansko potniško letalo na poti iz Trsta proti Zadru zaradi defekta v motorju pristati na morju blizu Pulja. Letalu je takoj prihitela na pomoč vojna ladja, ki je rešila potnike in posadko. Le- talo je hudo poškodovano.

Iz državne službe

Beograd, 1. aprila. p. Tehniški manipu- lant Miroslav Cervenik je premeščen iz Ljubljane na Bled.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Milo, menjajoče se oblaki, najhujše zopet deževje.

Zločinski streli v bolnišnici

Ljubimec bolne žene je smrtno nevarno obstrelil njenega moža in pobegnil

Ljubljana, 1. aprila

Za prvi april si ljudje radi izmišljajo razne nespametne pa tudi neusmiljene senzacije, danes pa nam pripada bridka dolžnost, da na tak praznik posmeha in laži poročamo o povsem resni tragični senzaciji, kakršnih malo pozna zgodovina kriminala. V eni izmed bolniških sob ženske bolnišnice ob Stari poti, ob bolniški postelji mlade žene, za katere ljubezen tekmuje njen zakonski mož in na pol skrivni na pol javni ljubimec, so padli strel, sproženi iz ljubimčevega revolverja na varanega soproga in ga smrtno nevarno zadeli.

Ljubavni trikot ob bolniški postelji

Med zaljubljenimi in v ljubezni gojiljanimi ljudmi so pogosti nastopi, ki se končujejo tudi s streli in s krvjo, toda bolniška soba ima na sebi nekaj tistega žalostnega dostojanstva, kakor ga imata mrtvaški oder in grob, in tako je bolnišnica kraj, v katerem se takšni zločini po navadi ne dogajajo. Kakor je bilo mogoče ugotoviti takoj po dogodku, je vsa nesreča prišla takole:

Na ginekološkem oddelku ženske bolnišnice že nekaj časa leži težko bolna 23-letna Marija Pančurjeva, žena 46-letnega brezposelnega trgovskega sodelavca Stanislava Pančurja z Viča. V sobi, ki obsega v celem 6 postelji, leži z njo še dve približno enako bolni sotrpinki, a njej sami so odkazali posteljo v kotu pri oknu. Ob 13 se ženska bolnišnica odpre za obiske in kmalu nato so prišli v sobo drug za drugim trije možje: Stanislav Pančur, brezposelni puškarski pomočnik Viljem Kramar z Mestnega trga in še mož ene izmed ostalih dveh bolnic.

Šest strel iz samokresa

O Kramarju, ki je znatno mlajši od Pančurja, so vse bolnice vedele, da živi v nedovoljenem ljubezenskem razmerju z Marijo, ki je svojim sosedam rada pripovedovala o sreči z njim in o tem, kako malo ji je do soproga. Pančur in Kramar, o katerem so drugi v sobi dobili vtis, da je malo vinjen, sta se izprva še čisto mirno razgovarjala ob ženinii postelji. Nato pa je Kramar za trenutek odšel, da bi pri najbližji branjevi kupil karkoli za bolnico. Ko se je vrnil z zavitekoma pomaranč, so besede med njim in Pančurjem na lepem postale nervoznejše in srditejše in v navalu jeze je Kramar nesrečnega moža iznenada pozval, naj izgine, češ, da nima tu kaj iskati. Pančur, ki je nasprotnika in njegov značaj očitno dobro poznal, se je v resnici okrenil in stopil proti vratom. Tisti hip pa je Kramar, ki je stal ob vnožju Marijine postelje pri oknu, tako da je imel vso sobo pred seboj, potegnil revolver in začel streljati na moža, ki se je trikrat v hrbet zadet zgrudil v mlaki krvi. Število izstrelkov ta trenutek še ni povsem točno ugotovljeno, a kakor pripovedujejo priče, je Kramar dal razen treh strelcev v Pančurja še tri, ki so padli po sobi in izmed katerih bi bil eden prav lahko usmrtil tudi Marijino sosedo. Ona se je bila namreč z neko pripombo vtaknila v prepir, do katerega je prišlo med tekmečema, in je s tem Kramarja tako ozlovoljila, da je pomeril nanjo. Krogla pa je na postelji ležajoči ženi samo na rahlo oplazila lase, prestrelila brisačo, ki je visela čez rob ob njenem zglavju, in napravila luknjo v zid.

JUTRI PREMIERA
V KINU UNIONU

VARIETÉ

Izseljenčeva domovina

Slovinci v Ameriki o svojem domovinstvu

Cleveland, marca.

Tednik »Nova doba«, ki izhaja v Clevelandu, je nedavno v svojem uvodnem članku razložil pojme o domovinstvu, ker je to potrebno za boljše razumevanje pravih raznih podpornih organizacij in tudi za razumevanje med rojaki v stari slovenski domovini in v enimi, ki so se naselili v Ameriki. Uvodna naglasila članek:

Označba »Nova domovina« ni popolnoma točna, zakaj za v Ameriki rojene članke je Amerika prava in edina domovina. Le mi, ki smo se v to deželo priselili iz stare Evrope, moremo govoriti o Ameriki kot o naši novi domovini, dasi tudi za nas ni več novosti, saj bivamo tu že desetletja, nekateri četrt stoletja, drugi polstoletja in več. Mi slovenski priselenci smo si izbrali Zedinjene države za svojo novo domovino prostovoljno. Večinoma smo bili zaradi tesnih in skromnih razmer prisiljeni zapustiti rodno grudo, toda lahko bi nas bilo zaneslo kam drugam. Mi smo si izbrali Zedinjene države severoameriške in tu smo si poiskali sredstev za eksistenco in si začeli graditi svojo skromno bodočnost. Polagoma smo se uživali v nove razmere, vzljubili smo novo domovino in v teku let večinoma postali njeni državljani. To je bilo edino pametno in pravilno.

Odnosaj s staro domovino pa obravnava »Nova doba« v glavnem takole: Starokrajsko časopisje večkrat prinaša sentimentalne članke, ki označujejo izseljevanje kot veliko rano na slovenskem narodnem telesu in obžaljujejo, da se toliko naših ljudi izgubi v tujini. Le redki so bili članki, ki so priznali, da je bilo izseljevanje nezgibno, ker pregosto naseljena sta

ra domovina s slabo razvito industrijo ni mogla preživljati preštevilnega prebivalstva. »Ljubljanski Zvon«, ki nedvomno spada med najboljše slovenske revije, je nedavno priobčil zelo poučen članek o tej zadevi. S statističnimi podatki je dokazoval, da ima Slovenija preveliko za obdelovanje primarne površine, da bi mogla skromno preživljati svoje vedno se množijoče prebivalstvo. Mi smo torej morali iti v tujino iskat eksistenco in prav je, da smo šli. Prav ne samo z našega stališča, marveč tudi zaradi onih, ki so ostali doma. Kaj bi bilo, če bi se četrt milijona ameriških Slovincov vrnilo v deželo svojih očetov in dedov? Koliko večja bi bila brezposelnost in koliko težje življenje za vse!

Ameriškim Slovincem ne more nihče očitati, da bi bili pozabili svojo rodno deželo. Ljubili so jo in jo še ljubijo kakor svojo mater. Vsaka nesreča, ki jo zadene, bolesto odjekne v njihovih srcih. Nešteti domovi Slovinci so bili rešeni propada z dolarji, ki so jih v boljših časih pošiljali svojim sorodnikom slovenski priselenci iz Amerike. Mnogi slovenski sinovi so se izločali z žulji slovenskih delavcev v Ameriki. Marsikak dolar se še danes skotlasi iz Amerike v Slovenijo, seveda je zaradi depresije pomoč znatno manjša, kakor je bila nekaj. Naša rodna domovina ni potrebovala našega duševnega dela, potrebovala pa je finančne pomoči. Duševnih delavcev imajo tam dovolj. Nihče nam ne more očitati, da ne bi bili pošteni poplačali vsega, kar nam je bila naša rodna zemlja. V Ameriki smo z velikansko požrtvovalnostjo razvili močne podpirne organizacije, zgradili veliko število narod-

nih domov in postavili na noge vrsto drugih gospodarskih in kulturnih ustanov. Vse to dviga ugled nas in naših otrok, v očeh drugorodcev pa dviga tudi ugled Slovenije in Jugoslavije.

Naša domovina je zdaj Amerika. Duševno pač še do gotove meje živimo po odmevih dobrih daljnih Slovenije, gospodarsko pa smo ukoreninjeni tukaj. Ohranili smo si marsikatero lepo slovensko lastnost, toda naučili smo se marsikaj dobrega tudi v Ameriki. Posebno smemo trditi, da smo opustili mnogo starokrajške nestrpnosti in se nazvali ameriške tolerance. Pa tudi v mnogih drugih ozirih se je naša miselnost tako izpremenila, da bi se čutili tujec na rodnih tleh, če bi se vrnil tja. Marsikateri slovenski Američan, ki se je podal na kratek obisk v staro domovino, je to občutil in tudi povedal. Gospodarskih in političnih problemov naše stare domovine ne moremo reševati, če bi tudi hoteli, to je stvar tistih, ki so tam. Naša dolžnost pa je, da se zanimamo za gospodarske in državljanske probleme te dežele, v kateri živimo, ter jih pomagamo reševati na način, ki je po našem mnenju najboljši za to deželo, ker je v njeni bodočnosti tudi bodočnost nas vseh in naših otrok.

Jadikovati, da bodo slovenski priselenci izginili v ameriškem morju, je odveč. To je tako neizogibno, kakor je neizogibno, da bodo v Ameriki priselenci velika moč. Najboljše za to deželo, ker je v njeni bodočnosti tudi bodočnost nas vseh in naših otrok.

Jadikovati, da bodo slovenski priselenci izginili v ameriškem morju, je odveč. To je tako neizogibno, kakor je neizogibno, da bodo v Ameriki priselenci velika moč. Najboljše za to deželo, ker je v njeni bodočnosti tudi bodočnost nas vseh in naših otrok.

Pri današnji obravnavi je obtoženi Rok Kolar svoje dejanje priznal ter je bil obsojen na 7 let robijske, in na trajno izgubo častnih pravic.

vode, da so lahko ogenj hitro pogasili. Sreča, da je hudobno opazil g. Majdak, sicer bi lahko žrtev plamena postala mnogo prej, saj je s slovo kratek objekt, med temi vsa poslopja Mateja Kunca. Nečloveškega zločinca išče senovsko orožništvo.

Obrtniki za minimiranje delavskih mezd

Ljubljana, 1. aprila

Sinoči je bil v društvenih prostorih na Cesti 29. oktobra letni občni zbor srednjega Društva jugoslovenskih obrtnikov, ki mu predseduje g. Lovro Pičman. Zborovalci so živahno razpravljali o raznih gospodarskih in socialnih vprašanjih, ki jih je dala gospodarske depresije stavila na dnevni red, in so med drugim sklenili, da mora društvo podvzeti odločno akcijo za uveljavljanje minimalnih mezd, kakor to določa obrtni zakon, a je kljub vsem dosedanjim intervencijam ostala ta določba še zmerom samo na papirju.

Vsekakor je zanimivo, da prihajajo s takšno pobudo obrtniki — delodajalci, ki so spoznali, da je prevelika svoboda v določanju delavskih mezd tudi njihovem lastnemu prospehu v škodo. Posamezni manj vestni mojstri so namreč pričeli konkurentu, katero jim prinaša dejstvo, da se zmerom večje množice brezposelnih nudijo na delovnem trgu, izrabljati do tolikšne mere, da obžujejo drugi, solidnejši obrtniki to že kot pravo neljalno konkurenco. V posameznih panogah so se našli delodajalci, ki plačujejo kvalificirane delavce po 2 Din na uro, kar sega brez dvoma še za samca globoko pod življenjski minimum, a kaj šele za očeta številne družine. Neki govornik je navajal, da počeletski obrtnik daje svojemu pomočniku, ki je oženjen in ima več otrok, za delo samo hrano in na 36 Din nagrade na teden, od katere naj bi živela cela družina.

HANS ALBERS,
ATTILA HÖRIGER,
ANNABELLA

Velefilm iz romantičnega
življenja cirkuških artistov
Izredno napeto!

S tem v zvezi so zborovalci načeli tudi vprašanje, kako se po raznih delavnicah izvajajo določila o osemurnem delavniku. Mojstri v mestu, nad katerimi vrše oblast va strogo kontrolo, se pritožujejo, da ne kateri njihovi konkurenti izven Ljubljane delajo s svojimi pomočniki in vajenci, kadar imajo dovolj naročil, po cele noči, ne da bi jim šteli za nadure kakršnokoli odškodnino. Pri takšnem načinu poslovanja je razumljivo, da n. pr. kakšen krojaški mojster iz okolice računa naročnikom iz mesta delo daleč pod ceno, ki jo mora zahtevati mojster v Ljubljani zaradi solidnejšega obrata. Občni zbor Društva jugoslovenskih obrtnikov je s posebno resolucijo naložil odboru, naj ukrene vse potrebno, da se te nezdružne razmere odpravijo.

Zamotana tatinska afera v Stožicah

Ljubljana, 31. marca.

Pred kakšima dvema mesecema je prišlo v Stožicah pri Ljubljani do večje tatvine denarja, ki se ves ta čas zapleta in razpleta na izredno zanimiv način, ne da bi bili mogli doslej orožniki in sodišče vse reči do dna. Medtem ko je žena železniškega uslužbenca Franceta Verbiča nesla kosilo svojemu možu na postajo, so neznan storilec vdrl v njuno stanovanje in iz omare odnesel 71 stotakov in 8 tisočakov. Orožniki so uvedli strogo preiskavo in so najprej aretirali ženo hišnega gospodarja in njeno mater, a so ju že po par dnevih pustili. Hkratu pa so aretirali bivšega hlapca Janeza Senico, brata hišne gospodinjice, na katerega so naleteli ravno pri kozarcu vina v neki gostilni tam blizu. Zaradi težkega suma so Senico pridržali v zaporu, v ponedeljek pa so orožniki iznenada prišli h gostilničarju, pri katerem je Senica takrat pil, in napravili hišno preiskavo. V gornji sobi so našli 66 stotakov, 4 tisočake in za približno 2000 Din drobiža, kar se je pri neznanem obratu, ki ga ima precej zapuščenega krčmice, zdelo orožnikom kar malo verjetna vsota. Orožniki so aretirali gostilničarja in njegovo ženo, stvar pa bo do kraja razčistilo sodišče.

Po naših informacijah na sodišču je zaveza naslednja: V začetku marca je državni tožilec dvignil obtožbo proti 23-letnemu hlapcu Janezu Senici iz Stožic zaradi zločina vlomne tatvine, ki je bila 30. januarja izvršena v visokoprilično stanovanje železničarja Frana Verbiča v času med 11. in 13. uro. Vlomilec je odnesel 15.100 Din. Obtožba sloni zgoraj na indicijskih dokazih, kajti obtoženec in dve osumljenki so odločno zanimali udeležbo pri vladu. Skušali so zvrniti krivdo na nekega potnika, ki je kritičen dan ob istem času ponujal strankam perje napradaj. Proti obtožnici je bil podan odgovor, toda apelacijsko sodišče je obtožnico potrdilo. Obe osumljenki sta bili puščeni kmalu po zaslišanju na svobodo, Senica pa pridržan v preiskovalnem zaporu.

Ko je bil Senica priveden iz samotne celice v skupni zapor, je sojetnikom in paznikom padlo v oči, da je Senica dobival denarna nakazila za približek h hrani. Nasproti nekemu sojetniku se je tudi pobal, da ima v Stožicah pri nekem gostilničarju skrit velik zaklad jurjev. Razodel mu je tudi, kako je vlomil in da sta ga k temu nagovorila gostilničar in njegova žena. Sojetnik je to sporočil državnemu tožilecu, ki je odredil, da se je izvršila hišna preiskava pri gostilničarju na Ježici. Bila je uspešna. Orožniki so našli še 10.200 Din gotovine in nekaj blaga. Dne 27. marca sta bila gostilničar Fran Zaletel in njegova žena Marija aretirana zaradi suma soudeležbe pri vladu in odvedena v ljubljanske zapore. Osumljena sta, da sta Senico nagovarjala k vladu pri Verbiču in da mu je žena celo dala žico, iz katere si je napravil vitrih. Oba sta odločno zanimala vsako krivdo. Gostilničar Zaletel je bil pridržan še nadalje v preiskovalnem zaporu. Zena Marija pa je bila v torek opoldne izpuščena na svobodo iz družinskih razlogov, ker je pričakovati blagoslov v družini in da more voditi gospodarstvo.

KINO UNION, tel. 22-21

DANES NEPREKIDNO ZADNJC
najzabavnejša

LEHARJEVA filmska opereta z

MARTO EGGERTH v gl. vlogi

Zabava!

Humor!

Clo-Clo

Danes poslednjič ob 4., 7% in 9% ur!

ne in da ljubimo to deželo, katero smo si prostovoljno izbrali za svojo novo domovino in katere državljani smo postali, pa seveda ni rečeno, da bi morali pozabiti svoj jezik in lepe slovenske tradicije. Kot Američani smo lahko tudi dobri Slovinci, namreč dobri ameriški Slovinci. Do gotove meje se še vedno lahko duševno in gospodarsko izživljamo kot taki. Imamo slovenske podpirne organizacije, svoje časopise, gospodarske in kulturne ustanove. Delujemo za vse to, podpiramo vse to z vso močjo, da bomo pustili lepo in dragoceno dedščino otrokom in tudi svojim domovini Ameriki. Sledilci bomo v tem oziru lepih zgledov priselencev drugih narodov pred nami in Amerika bo naš skromni delež priznala in upoštevala, kakor priznava in upošteva deleže drugih.

FR. BURSHELL:

Bojazni ni poznal

Ta prigodba govori o mlademu možu, po imenu Juanet, ki se ni še nikoli bal. Nekaj dan se je napotil na lov in ustrelil jereba. Ker pa se je bilo že zvečerilo in je imel še zelo daleč do doma, je stopil v kočjo, ki je stala sredi gozda. Tam je zakuril ogenj, da bi si pripravil jereba. Ostali lovci so prišli k njemu, ga sverili pred kočjo in mu dejali, da ga bo v njej strah. On pa jim je dejal: »Ne vem, kaj je strah. Svoj živni dan se še nisem bal. Lovci so odšli, ker se jim ni zdelo varno. Juanet je ostal sam, vzjel jereba in ga položil na žerjavico. Medtem ko se je jereb pekla, se je zaslišal glas, ki mu je dejal: »Padem!« In odgovoril mu je: »Kar padi, če hočeš, toda nikar ne na mojega jereba!« In lojnila je četrtina človeka na tla.

Po kratkem času je znova zaslišal glas, ki mu je rekel: »Padem!« In zopet mu je dejal: »Le daj, zaradi mene, samo ne na mojega jereba!« In pala je nova četrtina. Po nekaj trenutkih je rekel isti glas še enkrat: »Padem!« In on je odgovoril: »To bo predolgo trajalo. Naj pade vse naenkrat: glava, vrat, drobovje in vse ostalo!«

In vsi ostali deli so štrbunknili na tla. Ker pa so mu bili v napotje, jih je z nogo nekoliko nazaj potisnil. Medtem se je bil jereb spekel in začel ga je jesti. Ni bil še končal, ko se je prikazal pred njim živ človek. Ogledoval si ga je in ko mu je premočil obraz, se mu je zazdelo, da je to oni mož, ki ga je bil prejel nekoliko odrinil od sebe. Ozrl se je in zares ni več videl človeških kosov. In vprašal ga je: »Ali nisi ti ravno tisti, ki sem ga prej odrinil?« In ko mu je prikazal to potrdila, je vprašal Juanet znova: »Kako si pa to naredil? Saj sem se vendar pravkar dotaknil tvojih kosov z nogo in jih odmaknil. Na to mu je dejal mož: »To je kaj enostavno. Ali hočeš, da ti odrežem glavo?« Potem boš videl, kako hitro ti jo lahko spet nasadim.

In Juanet je privolil, ker ga je milo videti, kako bo možakar to izvršil. Položil je vrat na tla, oni se je stegnil in mu z močnim zamahom glavo odsekal. Potem je pograbil glavo za lase in jo spet prilepil, toda napravil je to narobe. Ko je Juanet zopet izpregledal, je videl svojo zadnjo plat. In ker je prej ni še nikdar videl, ga je obšla prvič v življenju silna groza. In umrl je od strahu. In če si medtem očivil, je gotovo še danes mrtva. A. D.

Domače vesti

* Gosp. Ivan Vrančič, bivši predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani, je bil imenovan za podpredsednika Stola sedmice, odd. B. v Zagrebu, ki je za Slovenijo in Dalmacijo najvišje sodišče. Odličnemu sodniku, katerega odhod iz Ljubljane, je vsa javnost obžalovala, iskreno čestitamo.

* Sodniška napredovanja. V višjo položajno skupino so napredovali: Ivan Moško, starešina sreskega sodišča v Kozjem, Slavko Papež, starešina sreskega sodišča v Trzinu pri Kranju, in Valentin Benedik, starešina sreskega sodišča v Kranju.

* Iz sodnopisarniške službe. Za pisarniške sodne oficije v VIII. pol. skupini so postavljeni sodni kancilisti: Anton Čmer, sresko sodišče v Celju, Fran Bokalič, Kamnik, Ferdo Paradiž, Kočevje, Filip Čegovnik, Prevalje, Janez Zagar, Rogatec, Fran Ferjančič, Prevalje, Fran Holz, okrožno sodišče Maribor, Josip Hebar, okrožno sodišče Novo mesto in Josip Pinter, Ptuj. V VIII. pol. skupino je napredoval tehnični uradnik Josip Novšak pri okrožnem sodišču v Mariboru.

* Predavanja ZKD. Narodna čitalnica v Dravljah priredi drevi ob 20. predavanje o temi: Maloletniki v našem kazenskem pravu. Predaval bo g. Artur France, akademik. Okrožno prosvetni odbor ZKD Kamnik priredi 3. t. m. ob 20. predavanje o potovanju s parobrodom »Kraljica Marija« (Alžir in Tunis) III. del. Predaval bo g. Viktor Pirnat.

* Pančevski slavi Davorina Jenka. Pančevsko srbsko cerkveno pevsko društvo, ki je bilo ustanovljeno že leta 1838, prireja 4. t. m. proslavo 100-letnice rojstva slovenskega skladatelja Davorina Jenka. Naš glavni rojak je bil nekdanji zborovodja Pančevskega srbskega cerkvenega pevskega društva, potem pa je deloval pri Prvem beografskem pevskem društvu. Hvalnice pančevski pevci obodo na svoji proslavni prireditvi izvajati 9 skladb Davorina Jenke, o katerem pravijo v uvodu svojega proslavnega programa, da je položil temelje sistematičnega delovanja pevskih zborov ter ustvaril pri tem tudi velike, iz narodnega življenja in duha zajete umetnine, ki so za nas trajne vrednosti. Uvod proslavnega programa bo tvoril govor v delovanju Davorina Jenka kot zborovodje pančevskega cerkvenega pevskega društva.

* Konferenca zgodovinarjev v Splitu. V Splitu se mudijo odlični naši zgodovinarji, ki pregledavajo gradivo za veliko razpravo o starih grških in latinskih spomenikih, ki so bili najdeni v Dalmaciji. Posvetovanja se udeležujejo za zagrebško univerzo profesorja Šišić in Hauptmann, za beografsko vseučilišče profesorja Radonić in Vulić, za arheološki muzej v Splitu pa dr. Abramčič in dr. Karaman.

* Pevsko društvo Obilic prireja turnejo po Nemčiji. Beograjsko akademsko pevsko društvo Obilic je v sredo gostovalo v Novem Sadu pred nastopom velike turnee po Nemčiji. Uspelo pevsko društvo je v velikimi uspehi nastopilo že nekajkrat tudi v inozemstvu, pred nemško publiko pa bo zdaj nastopilo prvič.

Zoper trdo stolico,
hemoroide in črevesni katar je naravna
FRANZ-JOSEFOVA
grenčica, večkrat na dan použita, dobro
sredstvo.

Ogi. reg. št. 15485/35

* Palača vojnega zrakoplovstva v Zemunu je bila dograjena točno v določenem roku in še ta mesec se bo poveljstvo zrakoplovstva preselilo v Zemun. Poslopje za vojno zrakoplovno poveljstvo je največje v Zemunu, stroški zanj pa so znašali okrog 16 milijonov dinarjev. Važno je, da je bil pri tej impozantni gradbi, razen plošč, ki pokrivajo terase, uporabljen samo material domače produkcije. Plošče za pokrivanje teras pa so morali naročiti iz Amerike. Zemun je imel doslej od te svoje največje stavbe velike koristi, ker je bilo pri njej zaposlenih okrog 400 delavcev. Ko se bo v novo poslopje preselilo poveljstvo zrakoplovstva, se bo nastanilo v Zemunu okrog 250 oficirjev s svojimi družinami in bodo imeli zemunske trgovine lepe dohodke od tega prirastka prebivalstva. Za majski termin je bilo v Zemunu na razpolago precej stanovanj, a so že vsa oddana zaradi preselitve zrakoplovne poveljstva. Meseca maja bo poveljstvo vojne zrakoplovstva že uradovalo v Zemunu.

* Sprejem slepe mladine v zemunski dom slepih. Uprava Doma slepih v Zemunu sprejme v svojo šolo in oskrbo 24 slepih otrok, in sicer 12 takih, ki so stari od 5 do 7 in 12 starih od 7 do 14 let. Stari in oskrbniki slepih otrok naj čimprej pošljejo svoje kolekovane prošnje upravi Doma slepih v Zemunu. Prošnje morajo biti priložene naslednje priloge: domovnica, krstni list, zdravniško spričevalo in davčni izkaz o gmotnem stanju. Dom slepih to sprejme v oskrbo tudi nekaj odraslih slepcev.

* Popust za vožnjo v Palestino. V zvezi s levantskim sejemom, ki bo od 30. aprila do 30. maja v Tel Avivu, je Jugoslovanski Lloyd dovolil za vožnjo na parniku »Princesa Olga«, ki vozi vsakih 14 dni med našimi pristanišči in Levantom, naslednje ugodnosti: za potnike, ki kupijo istočasno vozni listek za tja in nazaj, znaša popust 25%, za tiste, ki vzamejo listek samo za tja pa 10%. Pri tej priliki se opozarja prizadeti, da bo parnik »Princesa Olga« s 1. aprilom natovarjal in iztovarjal potnike in blago v naših pristanišjih in sicer pri odhodu v Levant v Splitu, pri povratku na Jadran pa v Dubrovniku.

* Nočni potniški vlak na progi Zagreb—Zidani most. Gospodarski krogi v kraji ob progi Zagreb—Zidani most so že dolgo želeli, da bi vozil na tej progi nočni potniški vlak, da bi se lahko vračali ponoči iz Zagreba domov. Zda je generalna direkcija državnih železnic ustrale njihovi želji in od 15. maja bo vozil nov nočni potniški vlak iz Zagreba do Zidanega mosta. Iz Zagreba bo odhajal ob 23.20, prihod v Zidani most ob 1.49, odhod iz Zidanega mosta ob 12.02 in prihod v Zagreb glavni kolodvor ob 14.04.

* Velikonočne počitnice za srednje in osnovne šole bodo trajale letos od 9. do 19. t. m. Šolski pouk se bo torej zopet začel v ponedeljek, 20. t. m.

* Velikonočne razglednice v korist Družbe sv. Cirila in Metoda priporočamo vsem v uporabo. Dobe se po vseh knjigar. nah, trafikah in CM pisarni, Beethovnova ul. 2, Ljubljana. Zahtevajte le CM razglednice!

* Nova Skenderbegova džamija. V Sarajevu se je pred tedni porušila starodavna džamija, ki jo je dal zgraditi v 15. stoletju znameniti turški vojskovodja Skender paša. Starodavno svetišče se je porušilo, ker ga že dolgo niso popravljali. V kratkem nameravajo v Sarajevu graditi novo džamijo, za katero bodo porabili material od porušene skenderpašine džamije.

* Močna toča v Bački. V terek je v Bački divjala huda nevihta, v okolici Palanke pa je napravila veliko škodo močna toča. Deležala je bila kakor lešniki in na tleh je obležala kakih 10 cm visoko. Največ škoda je napravila toča po sadonosnih.

* Posledica potresa. Potresni sunki, ki so jih te dni čutili v Južni Srbiji, so ponekod povzročili večje plazove. V vasi Dragi nedaleč od Skoplja, je se sesedel velik del nekega hriba. Plazovje je močno poškodovalo cesto, velike skale pa so zajele Količanski potok. Pri teh nevarnih plazovih k sreči ni bilo človeških žrtev, ker je bil potres ponoči. Podnevi pa je na cesti in pod hribom zaposlenih mnogo delavcev, ki regulirajo hudournike.

* Razprava o uboju v rudniku Trepč. Okrožno sodišče v Kosovski Mitrovici je razpravljalo o krvavem dogodku, ki se je lani konec novembra odigral v pisarni angleškega rudnika Trepče. Rudar Ilija Nešković, črnogorski rojak je po kratkem prepriju ustrelil tehničnega vodjo rudnika inž. Marka Jurjeviča, ki je bil doma iz Zagreba. Rudar je s sedmimi revolverjskimi strelami ubil inženjerja in potem pobegnil skozi skupino delavcev, ki niso mogli priskočiti na pomoč, ker se je krvavo dejanje zelo naglo odigralo. Neki rudniški nadzorniki so osedlali konje ter z orožniki vred zasledovali ubijalca. Zajeli so ga, ko je bil že kakih 7 km daleč. Nešković je na razpravi zatrjeval, da ga je mladi inženjer večkrat zmerjal in da ga je tudi takrat opsoval, ko je prišel k njemu v pisarno. Inženjer je baje z roko segel v žep in Nešković, ki je bil prepričan, da išče orožje, ga je s svojimi strelami prehitel. Obtoženec je imel dva zagovornika, ki sta govorila tudi o slabih razmerah v rudniku, ter navajala razne priče v dokaz, da je bil inž. Jurjevič zelo razburjen. Ilija Nešković je bil obsojen na 14 let roboje. Proti sodbi pa so zagovorniki in tudi državni tožilec vložili revizijo in priziv.

* Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega Franc Jožefove grenčice.

* Tovarna J. S. REICH sprejema mehko in škrobno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

* Direktor sekcije podmladka lige društev Rdečega križa g. Georges Milson iz Pariza je obiskal v preteklem tednu Glavni odbor društva Rdečega križa v Beogradu ter banovinska odbora v Novem Sadu in Zagrebu. V nedeljo 29. t. m. je prišel v spremstvu šefa sekcije Podmladka pri Glavnem odboru Rdečega križa v Beogradu g. prof. Božidarja Zečevića tudi v Ljubljano, kjer so ga na kolodvoru sprejeli funkcionarji banovinskega odbora društva Rdečega križa gg. I. podpredsednik dr. Fetič, načelnik sekcije Podmladka direktor Kuno Hočvar, član uprave direktor Maks Hočvar, tajnik banovinskega odbora računski nadzornik v p. Skalar, šef sekcije Podmladka Starman in kot predstavnik angleškega društva g. odvetnik dr. Majaron. Ob 10. je bila pri banovinskem odboru R. K. konferenca g. Milsona z navedenimi zastopniki Rdečega križa ter je bil g. Milson z delovanjem sekcije podmladka v dravski t. novini, osobito pa s publikacijami, ki jih je izdala, izredno zadovoljen. Zanimal se je pri tem za vse podrobnosti dela sekcije podmladka, to je šolske kuhinje, počitniške kolonije, medsebojno dopisovanje učencev i. t. d. Po konferenci sta gg. Milson in Zečević posetila g. pomočnika bana dr. Stanka Majcena, ki je zastopnik RK Ljubljane sprejel ter se tudi s svoje strani zanimal za delovanje sekcij in lige podmladkov. Tu di je dal g. pomočnik bana na razpolago avto, s katerim se je g. Milson v spremstvu gg. Božidarja Zečevića, dr. Majarona in dr. Fetičica odpeljal na Bled. Poprej si je pa še z nebotičnika ogledal Ljubljano, Napoleonom spomenik in druge znamenitosti Ljubljane. Z najlepšimi vtisi in spomini na naše kraje je nadaljeval g. Milson v ponedeljek svoje potovanje v Italijo.

* Vrbica. Na Lazarjevo soboto 4. t. m. bodo naši pravoslavni bratje obhajali svoj ljubki praznik »Vrbice«. Zbor dece in odraslih vernikov bo ob 15. na dvorišču vojašnice vojvode Mišića, kjer bodo delili »vrbice«. Spreved-litija bo šel skozi vrata vojašnice vojvode Mišića po Maistrovi, Prisojini, Jegličevi in Verhovčevi ulici ter mimo Tabora in se bo vrnil v kapelo sv. očeta Nikole, kjer bo večerno bogoslužje (večerna sa bdenijem). Uprava srbske pravoslavne parohije v Ljubljani prosi pravoslavne vernike, da bi se v čim večjem številu udeležili spreveda in bogoslužja.

* Predavanje v ljubljanskem klubu. V terek zvečer je priredil ljubljanski klub v svojih prostorih v Kazini dobro obiskano predavanje urednika dr. Lojza Kuharja o zgodovini povratka Rusije v Evropo po svetovni vojni. Z množico dejstev iz diplomatske zgodovine zadnjih 18 let, ki jih je predavatelj večje razdelil v tri taktično različne in časovno določene etape, je siljano razložil zunanjo politiko sovjetske države in poudaril vse njene zgodovinske pomembne značilnosti. Predavanje pa je šlo še širše in je obenem prikazalo vprav dramatsko borbo konservativne Evrope z boljševiško diplomacijo. Z resničnim učinkom smo poslušali predavateljeva eterna izjavljana, ki so nas vodila v morda največjo diplomatsko borbo vse človeške zgodovine in osvetlila niemo neverjetno zapletenost. V borbi dveh zvižaj je zmagaletar, preizkušena evropska diplomacija. Rusija se je spokorno vrnila v Evropo in se naposled obvezala, da bo branila tisti red, ki ga je deset let troji činično zasmehovala in izpodkopala. Ali je izpela vse svoje zvižaje? Predavatelj ne veruje v iskrenost njene izpovedi in tudi poslušalci so ostali skeptični. Definicija diplomacije, ki je umetnost zakrivanja pravih misli, se je

ELITNI KINO MATICA
IN FENOMENALNI BARITON
JEANETTE MAC DONALD
NELSON EDDY
V VELIKI OPERETI POLNI PETJA, DIVNE GODBE, SALE, LJUBEZNI IN FUSTOLOVŠČIN
PRINCESA „INKOGNITO“
NAJVEČJA GLASBENA ATRAKCIJA SEZONE

tudi v tem primeru sijajno obneala. Predavatelj je bil nagraden z burnim aplavzom. Pozdravil ga je in se mu ob koncu zahvalil klubov prizadevni predsednik dr. Windischer.

* Občni zbor okrajne organizacije JNS za svetokriški okraj bo v soboto ob pol 20. v gostinskih prostorih pri Kačiču na Tyrševi cesti št. 54. z običajnim dnevnim redom. Tega obnega zbora naj se udeležijo tudi člani bežigradske okrajne organizacije JNS, ker je na dnevnem redu tudi točka zaradi združitve obeh okrajev pod eno organizacijo. Obnega zbora se udeležijo tudi predstniki sreske organizacije g. minister dr. Albert Kramer in narodni poslanec za mesto Ljubljano g. Rajko Turk, Odbor.

* Taborsko okrožje JNS opozarja članstvo, da bo sestanek jutri v petek ob 20. v gostilni Leopolda Zupančiča na Abacjevici cesti in ne v soboto, kakor je bilo to pomotoma javljeno. Odbor.

* Predavanje SPD. Vzpom preko 1500 m visoke severne stene Grandes Jorasses (4208 m) ob francosko italijanski meji v skupini Montblanca je bil v zadnjih letih problem vseh alpinistov. To je najtežja stena v zapadnih Alpah. Prve poizkuse je napravil Anglež Young z vodnikom Knubelom. Čez 20 let je poskušal preplezati steno francoski gorski vodnik Charlet, leta 1931. sta avstrijska alpinista Brehm in Rittler

spremljevanjem orgel. So prekrasni in tudi izredno močni in učinkoviti. V delu nastopijo 4 solisti. Važno vlogo imajo tudi orgle, ki jih igra mons. Stanko Premrl. Izvedba Lisztovga oratorija »Kristus« bo v ponedeljek 6. t. m. ob 20. v unlonški dvorani, to je koncert Glasbene Matice pod vodstvom ravnatelja Poliča. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

* Po pogrebu gospe Minke Stuzijev. Pravni zastopnik g. Pavla Bertončija, oče pokojne gospe Minke Stuzijev, žene zobnega tehnikarja g. Stuzija Waltra iz Kamnika, nam je na notico od 31. marca poslal naslednji popravek: Neresnična je trditve gospe Stuzija Waltra, zobnega tehnikarja iz Kamnika, da bi bili člani Bertončijeve rodbine iz Domžal vedeli, da je bilo truplo njihove hčerke oziroma sestre gospe Minke Stuzijev najdeno in da bi se dne 27. marca 1936, to je na dan pokojničinin pogreba, zglasili pri Devici Mariji v Polju, da bi tam interverirali oziroma se informirali glede prevoza pokojničininega trupla v Domžale in da bi bili o pogrebu obveščeni. Res je nasprotno, da so pokojničinin domaći izvedeli za najdbo trupla njihove hčerke oziroma sestre šele v petek, dne 27. marca 1936. ob 5. popoldne iz »Slovenskega Narodca«, torej v času, ko je bila pokojna gospe Minke Stuzijev za posredovanjem g. Stuzija Waltra in njegove rodbine že

u— JNAD Jadran. Drevi ob 20. bo v lokalu predavanje g. dr. Vršana Branka: Porenski problem. Udeležba strogo obvezna za vse člane. Točnost! Odbor.

u— JNAD Jadran (ženska sekcija). Danes ob 14. strogo obvezen članski sestanek. Odbor.

u— Za veliko noč samo izvrstno Klefisevo šunko in razne specialitete, ki vam jih dobavi tvidka Fr. Kham nasproti kina Unio-na. Telefon 29—69.

u— Živahno je bilo včeraj na trgu pa tudi živinski sejem je bil živ. Živilski trg je bil srednje založen z vsemi živili in potrebščinami. Krompirjev trg pa je bil naravnost rekorden. Že v zgodnjih urah je bil dovoz šemenskega krompirja izredno velik. Vse prostor od Zmajskega mostu tja do kavarne »Prešeren« je bil na Sempetriskem nasipu zatrpan. Kmetje so pripeljali iz raznih krajev Gorenjske, kamniške okolice, od dolenske in izanske strani okrog 150 voz krompirja, po teži okrog 80.000 kg. Ob prvih urah je bil zgodnji beli krompir po 1 Din kg, potem je cena padla na 0.90 Din in proti popoldnevu celo na 0.80 Din. Kupčije so bile razmeroma živahne. Veliko je bilo povpraševanje po zgodnjem rdečem krompirju, ki je dosegel ceno do 1.20 Din kg. Nekaj je bilo kiflečarja, ki je dosegel ceno 2 Din za kg.— Prod kreslje je bilo včeraj vse v butarah in evetju. Butare pa so prodajali tudi po drugih krajih trga. Nadalje so prinesli kmečki otroci mnogo cvetja, zlasti lepo cvetoče divje šušnje in razno okrasno grmičevje.

u— V Ljubljano je podel. Na bregu Ljubljanske ob Vodenikovem trgu je včeraj prišlo do nenavadne, precej nerodne nesreče. Brezposelni delavec Lojze Struclki s Ceste na loko si je dal kdo ve kaj čudnega opravila na bregu, pa je na lepem stržnjen v strugo. Ljudje so ga potegnili iz Ljubljance tako pobitega po glavi, da je moral v oskrbo kirurškega oddelka.

Iz Maribora

a— Kulturne vesti. V petek 3. t. m. bo predaval v Ljudski univerzi v okviru naravoslovnega cikla prosv. inšpektor dr. Lj. Poljanec iz Maribora o tem, kako nastajajo gorovja. — Danes zvečer gostuje v »Plesu v Savoyu« primadona ljubljanske opere ga Gungjenčeva. — Za veliko noč bo premiera znane češke operete J. Beneša »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«.

a— Mariborska »Harmonija« je imela v terek zvečer v Kino restavraciji svoj redni občni zbor, ki ga je otvorila in vodila predsednica ga. Ravnikova, ki je izbrpno poročala o društvenem delovanju v pretekli poslovni dobi ter številnih lepo uspehih koncertih mariborskih malih harmonikar-

pokopana. Jasno je, da je bila zaradi tega intervencija pri oblatvisti glede prevoza pokojničininega trupla v Domžale ter udeležba pokojničinin domaćih pri pogrebu nemogoča in izključena.

u— Borba za službe. Personalno-pravni ošek mestnega sveta je v terek zvečer imel prvo sejo, na kateri je načelno razpravljalo o podelitvi 17. marca razpisanih službenih mest. Za dve razpisani mesti konceptnih pripravnikov, za kateri imajo pravico prositi diplomirani juristi, je bilo 31 prosilcev. Za mesto mestnega desinfektorja je bilo 9 prosilcev. Najhuja pa je bila borba za podelitev služb pogodbenih dohodarstvenih paznikov. Takih služb, ki donosajo po 900 Din mesečno, je bilo razpisanih le 40, a kompetentov je bilo 818. Na I. seji se ni padla končna odločitev.

ELITNI KINO MATICA
TELEFON 21—24

Danes ob 4, 1/4, 1/2 in 9/4 uri zvečer premiera popolnoma nove barvane

Micky in Silly čudo
revije

s sledečim sporedom: 1. Magazin 2; 2. Paramountov tehnik; 3. Parni valter; 4. Želva in zajček; 5. Tako je bilo nekoč; 6. Kraljici poletja; 7. Gulliver; 8. Velikonočna pripovedka.

Smeh! — Veselje! — Krasne melodije! — Petje! — Zabava!
Hitite, da ne zamudite!!

u— Nastop malčkov, kot izvrstno izvežbana igralska in pevška družinica, pod vodstvom znane režiserke g. Avguste Danilove bo danes ob 1/2. uri v dvorani Delavske zbornice. Spored je pester in zanimiv, saj bodo rajali, peli in igrali najmlajši, da razvegle male in velike posetnike. Vstopnine ni, prispevek za dvorano 3 Din. Torej na evidenjen danes ob 1/2. uri. T. K. D. Atena.

u— Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani priredi VIII. znanstveni sestanek poslovnega leta 1936/37. v petek 3. t. m. ob 18. v predavalnici internega oddelka občere državne bolnišnice z naslednjim sporedom: 1.) Dr. Henrik Heferle: Patogeneza in klinika dekstrokardije. 2.) Dr. Ivan Matko: Uloga hipofize v patologiji in kliniki notranje sekcije. (I. del). Vabljeni vsi zg. zdravniki!

u— Narodno-propagandna modna revija bo prirejena v Ljubljani v soboto, nedeljo in ponedeljek. Otvoritev bo v soboto ob pol 21. v dvorani Kazine. Kakor izjavljajo prireditelje, je namen revije, propagirati domačo sportno modo z uporabo narodnih motivov.

u— Drugi razred se ni ukinjen. Na našo večerjajno notico o ukinitvi drugega razreda v ljubljanski bolnišnici, ki smo jo zabeležili po informacijah iz nekega uradnega vira, nam poročajo z banke uprave, da bo drugi razred še ostal dokler ministrstvo ne objavi potrebnega pravilnika.

u— Prebivalci k mestu priključene viške občine prosijo, da bi mestni škroplilni sveto vsaj enkrat na dan temeljito poškrbilo vse najpomembnejše ceste in ulice, predvsem Tržaško cesto, dalje cesto II. IV. in V. v Rožni dolini. Pričakujemo, da bo MOL, zlasti, ko imajo včlani tri vnete zagovornike v mestnem svetu, upravičeni želji ugodila.

u— Danes ob 20.15 penove šentjakobski Bučarjevo igrto z godbo in petjem »Na Trški gorici. Igra, ki je dosegla pri kritiki in publici velik uspeh, vsebuje poleg močnih dramatičnih scen tudi dosti zdravega kmečkega humorja. Nepozabljeni so: Gni-drovec Boštjanov Miha, Moserjev Zmurov Janez in Gornikov cerkvenik Cene. Uprava odra opozarja, da mod uverturo vstop v dvorano ni dovoljen. Ker je za to predstava veliko zanimanje, si nabavite vstopnice v predprodaji.

u— Dr. Velovšek Vladimir, specialiet za zobne in ustne bolezni, ne ordinira od 5. aprila do 5. maja.

jev. Blagajniško poročilo je podala ga. Lindtnerjeva. Dohodki so znašali 92.118.25 Din., izdatki pa 67.966.75 Din. Po sprejeti razrešnici so bile volitve, pri katerih je bil izvoljen naslednji odbor: g. Zora Ravnikova, predsednica, ga. Preacova, podpredsednica, ge. Lindtnerjeva, Zagorčeva in Šimničeva odbornice. Vrančeva, Benetova in Čerčeva namestnice. V nadzornem odboru sta Slajmerjeva in Semenčeva, v častnem razsodišču pa Cepudrova, Radileva in Markovičeva.

a— Cercle français. Odbor francoskega krožka v Mariboru vabi vse člane in prijatelje društva k predavanju, ki bo v četrtek 2. aprila ob 20. uri, v dvorani Ljudske univerze. Gospod Jean Lacroix bo govoril o zimskem sportu v Franciji, in bo pokazal v zelo lepem filmu turo na Mont-Blanc. Vstopnine ni.

a— Mestno električno podjetje v Mariboru sporoča: Električne naprave visoke napetosti so bile te dni namenoma poškodovane po neznanem storilcu na ta način, da so bile odrezane odvajalne oziroma vzemljevalne žice tako, da so zlonci ostali v dosegljivi višini in so zadrževali na elektrovdne žice visoke napetosti. Vsak dotik v tem primeru je smrtonemben. Opozarja se občinstvo, da se varuje visokih in odtrganih žic in da v vsakem primeru takoj obvesti mestno električno podjetje, telefon 23—23.

a— Hlapec Jernej... V Rušah so bili ljudje priča čudnemu dogodku. Neki veleposesnik s Smolnika je pripeljal svojega mrtvega hlapca na vozu, na katerem je bilo za pest slame, na občinski urad, kjer je zahteval, da mu občina preskrbi krsto in poravna stroške za grobarja. Pokojnik hlapec je služil pri dotičnem veleposesniku preko deset let samo za hrano in stanovanje v hlevu, pa si v tem času ni zaslužil niti par desk za krsto...

a— Zaslužene bunke. V nedeljo je neka družba izjavila goste v neki limbuški gostilni z raznimi protisokolskimi vrklji in pesmimi. Izjavila so jo poštno skupili in so odnesli precej občutne bunke, tako da so pri urnem begu iz gostilne celo pozabili na svoje klobuke.

a— K poskušankam samomoru Breška R. domnavamo, da so mu zdravniki rešili življenje in da bo kmalu okreval.

Z. K. D.
Jutri ob 1/4 največja senzacija sezone
Clark Gable
v filmu iz Aljaske
KLIC PRAGOZDA

u— »Bolgarija. Bolgari in njih duševno življenje« (s skioptičnimi slikami) je našlo predavanja, katero bo imel pod okriljem društva »Tabore« g. Veloslav Bučar, drevi ob pol 9. na realki (Vegova ul.). Vabljeni člani in prijatelji društva, vstop prost.

u— Slavnj pianist in skladatelj Frane Lisst se je z velikim uspehom uveljavil tudi kot skladatelj cerkvenih del. Napisal je celo vrsto maš in tri velike oratorije. Njegov oratorij »Kristus« je važen mejnik v njegovem ustvarjanju. Delo ima prekrasna mesta tako za orkester kakor za zbor. Pravi biser instrumentalne glasbe so »Vihar na morju« ali pa korščena ob prihodih sv. treh kraljev. Zbori so pisani deloma s spremljevanjem velikega orkestra, deloma s

Način Kemal. V Veljajski ulici je v noči na torko krošnar Kemal B. navadil na službojučega stražnika in mu prizadel poškodbe. Nato je brcal okoli sebe, kakor da bil zbežal in so ga ukrotili šele s pomočjo vojaške patrle in reševalcev. Krošnar Kemal se je na »grafovskih« pričinah polagoma pomiril. Opravka pa bo še imel na sodišču.

Veliki kazenski senat okrožnega sodišča je včeraj obravnaval primer poiskusenega roba, ki se je vršil koncem meseca junija 1935 na cesti med Dravogradom in Guštanjem. Obtožen je bil 38 letni delavec brez stalnega bivališča in dela F. C. ki pa je bil zaradi pomanjkanja dokazov oproščen.

10.000 Din je izmaknil in pobegnil. To čud je vložil: Anton Korez v kovček svojega brata šoferja Alojzija v Radvanju in mu pobral iz njega 10.000 Din (vse prihranke) in tudi nabiti browning. Za fantom, ki je visoke postavbe in dobro razviti, polzvedujejo oblasti.

Kolo za 2 Din dne 5. t. m. in nikoli več! Dobili ga na »Svobode« pri magdalenskem parku.

Iz Celja

Dr. Aljejin pride v Celje. Najavljen je že za ta mesec in bo odigral simultanko s 40 šahisti. Člani celjskega šahovskega kluba se opozarjajo, da se lahko prijavijo najpozneje do nedelje 5. t. m. zvečer pri g. Grašerju v kavarni Evropl.

Učiteljsko zborovanje sreskega društva JNU bo v soboto ob 9. v mestni narodni šoli. Na dnevnem redu je poleg poročil predavanje prof. Anice Černejeve o vzgojnem optimizmu in pesimizmu.

Ne zamudite si ogledati VELIKE UMETNOSTNE RAZSTAVE SLIK IN KIPOV v Celju — Hotel Union.

Mariborski mali harmonikarji bodo koncertirali v soboto ob 20. v veliki dvorani Narodnega doma, v nedeljo ob 17. pa v Sokolskem domu v Laškem. Koncert je namenjen v dobrodelne vrhe. Mali harmonikarji, ki so bili v 14 dneh dvakrat povabljeni v Gradec in so tam doživeli velik uspeh ter so preteklo nedeljo sijajno uspeli tudi v Zalcu, poidejo 13. t. m. na turnejo po severni Srbiji. Poleg številnih narodnih pesmi so na sporedu tudi solistične točke in samospeli najmanjši harmonikarjevi, šaljivi prizori in narodni plesi. Vstopnice so v knjigarni K. Goričarja vdove.

Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 veseloigra »Borba z zmajem« in dve predigri.

Iz Ptuja

Šestdesetletnica je v torko praznoval g. Podpečan Alojz žandarmerijski narednik - vodnik v pokolu. Doma je iz Stare vasi na Bizejskem. Po odsotnosti triletno vojaške dobe je vstopil v orožniško službo in je vestno služil polnih 32 let. Bil je trikrat odlikovan. Zdaj uživa pokoj v Ptuju. Zvestemu naročniku želimo še mnogo zadovoljnih let.

Obiščite vinski sejem v Ptuju v dneh 3. in 4. t. m., ob kateri prišli se bo tudi vršil občni zbor Zveze gostilničarskih združenj za dravsko banovino, za kar je odobrena polovična vožnja, ki se je lahko poslužijo obiskovalci vinskega sejma.

Združenje trgovcev za ptujski sodni okraj je imelo občni zbor v Narodnem domu. Bil je izredno dobro obiskan. Predsednik Traun je podal izbrano poročilo o gospodarskem stanju ptujskega okraja, eg. Zagar in Sušteršič pa sta obširno poročala o težavah naših trgovine ter o obrtni in finančni zakonodaji. Zbor je odobril proračun za leto 1936 v višini 21.700 Din.

Površnike in obleke

za gospode po najnovejših krojih ima v zalogi

FRAN LUKIČ

STRITARJEVA ULICA

Severni borci stopajo v javnost

Zidani most, 1. aprila

Delegati organizacij dobrovoljcev in borcev za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije so se v nedeljo zbrali na Zidanem mostu. Prišli so iz Zagreba, Ljubljane in Maribora. Obširno je tajnik trboveljske legije Stauder poročal o svojih razgovorih s predsednikom Zveze vojnih dobrovoljcev, nato so prišli v razpravo pravila Zveze legionarjev kraljevine Jugoslavije, ki bodo v katkem predložena oblastvom v potrditev. Jogočno je bil izvoljen izvršni odbor Zveze, katerega predsednik je dr. Janez Jenštr, podpredsednik dr. Anton Dolar in podoklovnik Karel Krumenaker, tajnik Fran Stauder, namestnik Martin Kožuh, blagajnik Ivo Božič. Soglasno je bil tudi sprejet daljši program za naslednji smernici združene organizacije severnih dobrovoljcev.

Ko stopamo iz zatija v javnost, ne iščemo osebnih koristi, marveč naj vsakdo vidi v nas one borce, ki smo v zgodovinskih letih 1918 in 1919 pogumno in odločno nastopili združeni v odredih mlade jugoslovenske vojske proti stoletnemu sovragu, branec ogorčeno severno mejo porajajoče se Jugoslaviji. Glavna zasluga nas združeni legionarjev je, da pripadata danes Prekmurje in Medjimurje Jugoslaviji, da

Dolžnost vsake žene je,

da pazi na urejeno »tlo«, ki jo doseže s prirodo

FRANZ JOSEFOVO

grenčico, ako jo dnevno uživa v manjši količini. Prava

FRANZ JOSEFOVA

voda deluje mlo, prijetno, brzo in sigurno.

Ogl. reg. B. br. 3685

gre dence državna meja severno Maribor in da pripada Meziška dolina Jugoslaviji. Naš pa bi ostal tudi slovenski Korotan, ki ga je mlada jugoslovenska vojska leta 1919. v zmagovitem poletu zasedla. da ni tega slavnega zgodovinskega čina prekrizalo krivično pero nenaklonjene diplomacije.

Naš vodilni smoter je udana služba kralju in veličini domovine. Zbuditi hočemo v narodu samozavest, ponos in ljubezen do svobodne domovine. Sodelovati hočemo z vsemi sorodnimi organizacijami. Stremeli bomo za združitvijo vseh slovanskih legionarjev v slovanski legionarski zvezi, ki naj postane poleg Sokolstva druga močna vez vseslovenske vzajemnosti. Tudi socialnim in gospodarskim problemom hočemo posvečati primerno pozornost, zlasti kar se tiče pomoči našemu revnemu članstvu. Seči bomo morali po samopomoči bojnega tovariša. Podpirali bomo vsako sistematično akcijo proti obči brezposelnosti. Z brati za mejo hočemo ohraniti kulturne stike v mejah mednarodnih pogodb. Skrbeti hočemo za ureditev grobov padlih tovarišev, ki snivajo že polnih 16 let zapuščeni tu in onstran naše severne meje. Vabimo vse še neorganizirane nekdanje vojne tovarise, da se včlanijo in podprejo Zvezo v nesebičnem stremeljenju.

Gospodarstvo

Ljubljanski proračun

Finančni minister je z odločbo od 26. marca t. l. odobril proračun mestne občine Ljubljanske z rednimi izdatki in dohodki 103.589.542 Din in z izrednimi izdatki in dohodki v višini 7.523.374 Din. Nadaleje so z isto odločbo odobreni proračuni mestnih ustanov.

Odobreni proračun je v primeri s predlogom le nebitno spremenjen. Med občinskimi davčinami je finančno ministrstvo znižalo doklado na državne neposredne davke od 65 na 60%, zato pa je vnešena gostiščina tudi na nove hiše v izmeri 2% (ki je bila v predlogu proračuna glede na nedavno določbo državnega sveta 3% na). S tem se je predvideni dohodek od gostiščine povečal od 241 na 329 milijona Din. Veselični davek se pri kinovstopnicah poviša od predlaganih 9 na 10%, in se s tem predvideni dohodek poveča od 347.000 na 372.000 Din. Od predlaganih trošarin na sladkor od prvotnih 50 na 20 per. Črtana je bila predlagana trošarina na petroleje. Med dohodki pa je nova postavka 100.000 Din kot prispevek banke uprave za trgovsko akademijo.

Po uredbi o pobiranju občinskih davčin, takis in doklad v letu 1936/37 se spreminjajo naslednje davčne stopnje: Vodovodna naklada se bo pobirala na podlagi za leto 1934(?) uradno ugotovljene kosmate najemnine, in sicer od vseh hiš v višini 8% (doslej od starih hiš 10,5%, od novih hiš 4%).

Gostiščina se bo pobirala na podlagi za leto 1935 ugotovljene kosmate najemnine, in sicer od starih hiš v višini 3,5%, od novih hiš pa v višini 2% (kakor lani). Najemnine do vseh hiš 200 Din leto so gostiščine proste. Kanalska pristojbina se bo pobirala na podlagi leta 1935, uradno ugotovljene kosmate najemnine od vseh hiš v višini 3% (doslej od starih hiš 2%, od novih hiš 1%). Skupaj bodo torej znašale vodovodna naklada, gostiščina in kanalska pristojbina pri starih hišah 14,5%

Jugoslovensko-nemški gospodarski dogovor

Po zaključitvi gospodarskih razgovorov med Nemčijo in Jugoslavijo v Zagrebu je izšlo tole sporočilo:

S trgovinsko pogodbo med Nemčijo in Jugoslavijo, sklenjeno 1. maja 1934, sta se ustanovila nemški in jugoslovanski državni odbor za urejanje in pospeševanje jugoslovansko-nemškega trgovskega prometa, zlasti za izvedbo trgovinske pogodbe. Ta dva odbora sta imela 17. marca t. l. v Zagrebu svoj drugi sestanek in sta danes končala svoje delo. Na tem drugem sestanku sta odbora imela priložnost popolnoma proučiti vsa gospodarska vprašanja, ki so nastala med Nemčijo in Jugoslavijo, in se posvetovati o odstranitvi težav, ki so se pojavile. Posebna naloga obeh odborov je bila poskrbeti, da se najdejo pota in načini, kako bi se približno izenačil obojestranski izvoz in uvoz, kar je to glavni pogoj za izravnanje plačilne bilance in za pravilno funkcioniranje plačilnega prometa med Nemčijo in Jugoslavijo. V tej smeri sta odbora našla rešitve, ki je v toliko zadovoljiva, ker ne zahteva, da bi se to izravnanje bilance izvršilo z omejitvijo trgovskega prometa, temveč z obojestranskim povečanjem prometa v nekaterih panogah, kjer bi prišel v poštev dopolnilni uvoz, ki presega meje dosedanje obojestranske izmenjave blaga.

Poleg teh najvažnejših problemov, ki se tičejo izmenjave blaga, so uredili tudi mnogo drugih tehničnih vprašanj, ki so, čeprav se tičejo blagovnega prometa, predvsem v tesni zvezi s plačilnim prometom. Ureditev teh vprašanj bo olajšala mirno izvajanje obstoječih sporazumov o plačilnem prometu.

Pogajanj o teh vprašanjih so se udeležili zastopniki obeh strank. Naposled so tudi našli način, kako naj se omogoči tujski promet med Nemčijo in Jugoslavijo. Od dneva, ko stopi v veljavo današnji sporazum, bodo mogli nemški izletniki lažje potovali v Jugoslavijo kakor doslej, naši pa v Nemčijo.

Delavski zaslužek

v Jugoslaviji

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu objavlja podatke o gibanju števila zavarovancev pri vseh krajevnih organih v naši državi v mesecu januarju. Povprečno je bilo v tem mesecu zavarovanih 548.309 delavcev in nameščencev. V primeri z decembrom je število zavarovancev nazadovalo za 27.109, kar pa je sezonskega značaja (lani je od decembra na januar število padlo za preko 40.000 zavarovancev).

kosmate najemnine nasproti dosedanjim 12%, pri novih hišah pa 13%, nasproti dosedanjim 7%. Povišanje je torej najobširnejše pri novih hišah, kjer se davek skoro podvoji, to pa zaradi tega, ker je znova vnešena gostiščina tudi na nove hiše, dočim so pri proračunski razpravi v mestnem svetu utemeljevali znatno povišanje vodne naklade in kanalske pristojbine od novih hiš s tem, da bo itak odpadla gostiščina.

Občinska davščina na prenočišča od obrtno oddanih prenočišč se zniža od 10 na 5 odst. kosmate cene. Po finančni uredbi so občinske davščine na prenočišča oproščeni oficirji, državni in avtonomni uradniki, če se izkažejo, da potujejo službeno, in člani banovinskega sveta za ves čas zasedanja.

Prirastkanina se pobira po uredbi in pravilniku od 2. oktobra 1934. z dodatkom, da se delno bonificira plačilo občinske takse na prenos nepremičnin, tako da se predpis prirastkanine zmanjša za 1 odst. že plačane občinske takse na prenos, če pa znaša prirastkanina manj nego ta taksa, odpade plačilo prirastkanine.

Važna je tudi sprememba glede davščine na potrošnje v gostinskih obratih. Od slej se občinska davščina na potrošnje v naelu pobira v vseh gostilničarskih in kavarniških in drugih gostinskih obratih še pri potrošnji 5 Din ali več (doslej 10 Din). Davščina sama pa znaša 25 par od računa. Za letošnje leto se davščina pavšalira, in sicer pri gostinah na podlagi količine lani potrošenega vina in piva, tako da znaša pavšal 1 Din za vsak v letu 1935, potrošeni hl vina in piva. Pri kavarniških obratih pa se pavšalira na osnovi ugotovljene kosmate najemnine. Nočne kavarne in kavarne, ki plačajo preko 60.000 Din kosmate najemnine, plačajo mesečni pavšal 600 Din, ostale kavarne pa 300 Din. Pri veseličah se pobira 0,25 Din od vsake vstopnice, skupaj z državno veselično takso. Vrh tega se povišajo tudi nekatere važne postavke občinske uvoznice.

V primeri s prejšnjimi leti pa smo imeli letos v januarju precej večje število zavarovancev. Nasproti lanskemu januarju znaša prirastek 41.813 delavcev in nameščencev, t. j. 8,2%, nasproti januarju 1934 pa prirastek 64.077 zavarovancev ali za 18,3%.

Povprečna dnevna zavarovana mezda je v januarju znašala 21.40 Din, t. j. za 0,44 Din manj nego lani in za 1,31 Din manj nego predlanskim v januarju. Ker pa se je število zavarovancev v znatnejši meri dvignilo, je bil celotni zavarovani zaslužek navzile nekoliko manjši povprečni medli večji nego lani in je znašal 298,3 milijona Din, t. j. za 16,8 milijona Din več nego v lanskem januarju in za 28,4 milijona Din več nego v predlanskem januarju.

Italijanske zlate rezerve

Kakor znano, je Italijanska banka ob koncu novembra lanskega leta prenehala objavljati svoje tedenske izkaze. Zato tudi ni bilo več mogoče zasledovati gibanja zlatih rezerv. Na včerajšnjem obnem zboru Italijanske banke pa je podal guverner Accoloni poročilo o stanju banke, v katerem je med drugim tudi navedel nekaj podatkov iz bilance za preteklo leto. Guverner je najprej naglasil, da je banka po izvršenih reformah sistema denarnih zavodov postala javni zavod, ki ne bo imel več za delničarje zasebnikov, marveč javne banke in hranilnice. Navedel je tudi, da je ob koncu lanskega leta znašala zlata podlaga 3027 milijonov lir (po zadnjem izkazu, ki ga je objavila Italijanska banka od 20. novembra lanskega leta, je znašala zlata podlaga 3936 milijonov lir, ob koncu junija lanskega leta pa je zlata podlaga znašala 5677 milijonov lir). Razen tega je imela banka še za 367 milijonov lir deviz. Nadalje je guverner dejal, da je zlata podlaga v teku lanskega leta zelo nazadovala, ker je morala banka oskrbeti državo z devizami za nakup sirovin in drugih potrebščin. Obtoč bankovcev je znašal ob koncu lanskega leta 15.457 milijonov lir (ob koncu junija lanskega leta 12.685), vendar je v teku letošnjega leta do 30. marca zopet nazadoval na 14.490 milijonov lir.

Gospodarske vesti

— Uradni tečaji za april. Finančni minister je zaradi pravilne odmere takso določil za april naslednje uradne tečaje: 1 napoleon 308 Din, 1 zlata turška lira 844, 1 angleški funt 250, 1 dolar 43,30, 1 kanadski dolar 43, 1 nemška marka 15,50, 1 poljski zlot 8,20, 1 avstrijski šiling 9,30, 1 belga 7,35, 1 pengő 8,85, 1 brazilski milraj 2,25, 1 egiptski funt 219,50, 1 urugvajski pezo 19, 1 argentinski pezo 12, 1 turška papirnata lira 34,60, 100 švicarskih frankov 1427,50, 100 albanskih frankov 1403, 100 francoskih frankov 288, 100 italijanskih lir 310, 100 holandskih goldinarjev 2952, 100 bolgarskih levov 46, 100 rumunskih levov 28, 100 danskih kron 958, 100 švedskih

To je bilo pa hitro opravljeno!

Brez truda — brez jeze — in veliko hitreje kakor po navadi je bilo oprano perilo. Ko ravna večje kose perila, ki se jih je prej mati tako bala prati, se ji srce kar smeje: brez vsakega truda so bili beli kakor sneg! Ampak zdaj je tudi vzela za pranje Schichtov Radion, s katerim se da tako preprosto prati: raztopi Radion najprej v mrzli vodi in ko raztopina s perilom zavre, kuhaj 15 minut. Nato izperi perilo najprej v topli, potem pa še v mrzli vodi — in perilo bo belo kakor sneg.

Schichtov RADION pere vse

kron 1107, 100 norveških kron 1078, 100 španskih pezet 600, 100 grških draham 41, 100 češkoslovaških kron 180, 100 finskih mark 95, 100 letonskih latov 1035 Din.

— Odobrena zaštita. Kmetijski minister je na osnovi uredbe o zaštiti kmetijskih kreditnih zadrug odobril zaščito naslednjima dvema združenjima: Posojilnici v Kranjski gori, r. z. z. n. z. (odlog plačil za 6 let, od 14 marca t. l. dalje, za obveznosti, nastale do 4. novembra 1935; obrestna mera za stare vloge 3%) in Posojilnici v Rušah r. z. z. n. z. (odlog plačil za 6 let, od 14. marca t. l. dalje, za obveznosti, nastale do 31. decembra 1934; obrestna mera za stare vloge 2,5%).

— V trgovinski register so se vpisale nastopne tvrdke: Tekstilna družba s o. z. v Koških pri Mariboru (osnovna glavniča 400.000 Din; poslovanje: inž. Josip Čížek, Valpovo pri Osijeku, in Josip Duchek, trgovec v Mariboru); Manufaktura Groznik Mirko, komanditna družba v Ljubljani; Gradbeno podjetje Matko Pečar, pooblaščen graditelj, Sevnica ob Savi; Modni atelje M. Šarc, umetnostno obrtna delotvorna narodno propagandna trgovska komanditna družba »Devoja« v Ljubljani.

— Poravnalno stopanje je uvedeno o imovini dolžnikov Ivana Avšiča in Antonije Avšičeve, vd. Pustovrh, posestnikov in gostilničarjev na Črnučah 48 ter ležeče zapuščine po Jakobu Pustovrhu (poravnalni upravniki Janko Popović, tajnik Društva industrijev in veletrgovcev v Ljubljani; poravnalni narok 24. aprila ob 9., prijavni rok do 19. aprila).

— Dobave. Komanda podvodnega orožja v Kumboru sprejema do 12. t. m. ponudbe za dobavo raznih škripec in magnetov. Dne 14. t. m. se vrši v intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani oteralna licitacija za dobavo 9.900 kg petroleja za potrebe vojaštva in 21. t. m. glede dobave 400 m³ drv za potrebe garnizije Bohinjske Bela. Dne 15. t. m. se vrši pri komandi mornarice v Zemunu oteralna licitacija za dobavo 32 ton bombaževine. Dne 24. t. m. se proda poton oteralna licitacija pri avtomobilskem polku II. armijske oblasti v Sarajevu 4.000 kg odpadkov od gume po 4 Din za kg.

Borze

1. aprila

Na ljubljanski borzi so danes oficialni tečaj po včenejšji okrepitvi deloma popuščili, ker se je švicarski frank malo popravil. V privatnem klinkingu so avstrijski šilingi ponovno popuščali in je bil dalec promet po 9,23, v angleških funtih pa nespremenjeno po 250, v zagrebškem privatnem klinkingu so bili zaključki v avstrijskih šilingih po 9,12, v angleških funtih po 250 in v španskih pezeta po 6,31, dočim so se grški boni nudili po 31. Nemški klinkirski čeki so bili v Ljubljani zaključeni po 13,95, v Beogradu po 13,8736 in v Zagrebu po 13,88 odnosno za konec aprila po 13,85 in za 15. maj po 13,8750.

Na zagrebškem efektornem tržišču je vojna škoda za malenkost popuščila in je bil zabeležen tečaj 358,50 do 360 brez prometa (v Beogradu zaključki po 357,50 do 359). Pač pa je bil promet v 7% Blairovem posojilu po 72,50 in 72,75, v 8% Blairovem posojilu po 82,50 in 82,75 ter v 6% dalmatinskih agrarnih obveznicah (mali komadi) na po 62.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2968 — 2983,46, Berlin 1754,20 — 1768,08, Bruselj 739,54 — 744,60, Curih 1424,22 — 1431,29, London 216,20 — 218,25, Newyork 4340,37 — 4376,68, Pariz 288,35 — 289,79, Praga 180,91 — 182,02.

Curih. Beograd 7, Pariz 20,2450, London 15,2125, Newyork 307,25, Bruselj 51,9750, Milan 24,30, Madrid 41,95, Amsterdam 208,45, Berlin 123,35, Dunaj 56,40, Stockholm 78,45, Oslo 76,45, København 67,90, Praga 12,70, Varšava 57,7750, Atene 2,90.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 358,50 — 360, 4% agrarne 47 den., 6% beguške 66 den., 6% dalm. agrarne 61,50 — 62,50, 7% invest. 80 den., 7% Blair 72,50 — 73, 7% Drž. hip. banka 81,50 den., 8% Blair 81,50 — 82,75; delnice: PAB 246 — 250, Sečera Osijek 140 den.

Beograd. Vojna škoda 357 — 357,50 (357,50 — 359), 4% agrarne 46,50 — 47, 6% beguške 65,75 — 66,20 (66), 7% invest. 82,25 — 82,50 (81,50), 7% Blair 72 — 73 (72 — 72,25), 8% Blair 81,50 — 83. Narodna banka 6380 — 6400 (6375). PAB 244 — 246.

Blagovna tržišča

ZITTO

+ Chicago, 1. aprila. Začetni tečaji: pšenica: za maj 95,25, za julij 85,25, za sept. 83,625; korusa: za maj 60, za julij 59,50, za sept. 59.

— Novosadska blagovna borza (1. t. m.) Tendence nespremenjena. Pšenica: baška in sremska 155—157, okol. Sombor 154 — 156; ledja Tisa in Begelj 156 — 159; slavonska 161 — 163; banatska 155 — 157. Oves: baški in sremski in slavonski 135 — 139. Ječmen: baški in sremski, 64 kg 137,50 —

145. Korusa: baška in sremska 106 — 108, banatska 105 — 107. Moka: baška in banatska »00« in »00g« 245 — 255; »2« 225 — 235; »5« 205 — 225; »6« 185 — 195; »7« 155 — 165; »8« 100 — 105. Otrobi: baški, sremski in banatski 94 — 98. Fižol: baški in nemški beli 70 — 175.

ZIVINA

+ Živinski sejem v Ljubljani. Na ljubljanski živinski sejem je bilo prignanih 56 volov, 24 krav, 13 telet, 474 prašičkov in 125 konj, prodanih pa je bilo 28 volov, 10 krav, 8 telet, 220 prašičkov in 18 konj. Cene za kg žive teže so bile nastopne: voli I. 4,25 do 5 Din, II. 3,50 do 4 Din, III. 3 do 3,50, krave debele 3 do 4, klobasarice 2 do 3, teleta 5 do 7 Din; prašički so se prodajali po 130 do 225 Din za komad.

+ Mariborski živinski sejem. Na mariborski živinski sejem je bilo včeraj prignanih 399 glav živine, prodanih pa je bilo 213 glav. Cene so bile za kilogram žive teže naslednje: debeli voli 3,50—4 Din, poldebeli 3—3,50, plemenski 3,20—3,50, bikli za klanje 3,25—3,50, klavne krave debele 3—3,75, plemenske krave 2,50—3 krave za klobasarje 1,80—2, molske krave 3,25—3,80, breje krave 3,25—4, mlade živina 3,25—4, teleta 4,50—5,50.

Po receptu meniha Bertolda Schwarza

Ljubljana, 26. marca

Posednik in mlinar, 31-letni Vinko Flerin iz Goričice je lastnik kamnoloma v Podnečju pri Domžalah. Tam je bilo za poslovanje več delavcev, ki jim je Flerin dobavljal na njih račun smodnik za razstreljevanje skal. Da bi prišel do cenejšega smodnika, se je obrnil na samouka 36-letnega Antona Krošlja iz Podgorice pri Črnučah. Ta je končal 2 razreda gimnazije in se je pozneje izučil za ključavničarja. Krošelj se mnogo zanima za kemijo in je okrog znan kot »čarodej«. Krošelj je napravil in prodal Flerinu svoj smodnik, ki ga je po starem receptu izumitelj Bertholda Schwarza napravil iz solitra, žvepelnega oveta in oglja. Flerin je za ta smodnik plačal 14 Din kg, ko drugače stane 25 Din, in je dobilek pridržal. S tem smodnikom so Flerinovi delavci: Lovrenc Stefančič, Nalar Andrej, Belcjan Ivan in Jemec Jakob hoteli razstreliti skalovje v kamnolomu. Navržali so luknjo in natreli smodnik v njo. Ko so hoteli luknjo tesno nabiti, je nenadoma nastala eksplozija, ki je povzročila grozne posledice. Nalar je naravnost raznesen, izšlo mu je desno oko, dobil je kompliciran prekomerno desno golence, Lovrenc Stefančič je dobil mnogo lahkih poškodb po rokah in obrazu. Drugi delavci so ostali nepoškodovani.

Pred sodnikom-podincem okrožnega sodišča g. Rajkom Lederhasom sta se Krošelj Anton in Flerin Vinko danes zagovarjala zaradi prestopka zoper občo varnost ljudi in imovine po čl. 192/II kaz. zak. Krivdo sta skušala omiliti, češ da nista ravnila iz malomarnosti, drugi tudi, da je hotel s cenejšim smodnikom koristiti delavcem. Zasebni udeležencev je zahteval od obeh obtožencev 75.000 Din odškodnine za oko, nojo in bolečine. Sodba: Krošelj Anton na 3 in Flerin Vinko na 1 mesec strogega zapora. Oba pa solidarno v plačilo stroškov pri OUZD 4843, zasebnemu udeležencu za do bolečine 5000, za izgubljeno oko 5000 in za odhod za služka 1000 Din. Kar je Nalar več zahteval, se je zavrnil na civilno-pravno pot. Oba obtožena in državni tožilec so prijavili prizavi.

Izšla je nova številka ilustrirane tedenske revije za radio, gledališče, film in modo

Orjaško oko proti nebu

Nov napredek na poti v vseмирje — Zrcalo, ki prekaša človeško oko 360 tisočkrat in ga bodo brusili štiri leta

Novi 200-colski teleskop za zvezdarno na Mountu Palomarju, katerega velikansko stekleno zrcalo doseže še ta mesec v Kalifornijo, bo po cenitvi strokovnjakov pridrži v svetovni prostor 5,8 kvintilijonov km torej na daljavo, ki znaša dvakrat toliko, kolikor prodornost dosedanjih največjih daljnogledov. Pričakujejo, da bo orjaško oko zagledalo kakšnih sto milijonov svetil in da bo vrglo novo luč na doslej neresena vprašanja vesoljnosti — morda bo dalo celo odgovor na staro, sporno vprašanje, da-li so na Marsu živa bitja ali ne.

Teoretično bi bil novi daljnogled sposoben razločiti kakor nebotičnik visoko poslopje na luni. Celotno samo dva metra narazen ležeči svetli točki na površini meseca bi se dali s tem velikom dobro spoznati. Radovednež, ki bi v San Franciscu v primeri višini naperil ta teleskop na Belo hišo v Washington, bi lahko brez posebnega truda opazoval, kaj se dogaja okrog njenih oken. V praksi bo takšno gledanje na daljavo seveda malo drugačno, ker vse povečanje moči zavoljo motenj iz zemeljskega ozračja ne bo mogoče izkoristiti.

Mount Palomar, s katerega bo največji teleskop na svetu zrl v globino svetovnega prostora, je skoraj 2000 m visok hrib v gorovju San Diego, v bližini mehiške meje. Zrak je tu vedno kristalno čist, mir in tišina vladata naokoli, nobene mestne luči ne bodo mogle motiti opazovanja, saj je San Diego, prvo veliko najbližje mesto, oddaljeno skoraj 200 km od Palomarja.

Teleskop gradi kalifornijski tehnološki zavod, ki bo svoje delo dovršil po vsej prikl. 1. 1940., torej čez štiri leta. Tehtal bo okroglo 500 ton in stroški zanj bodo znašali skupno 2 do 3 milijone dolarjev. Ogromno zrcalo zanj so izdelovali v corniških steklarnah v državi New York. Samo ta velikanski blok stekla tehtal 17 ton, je 58 cm debel in ima premer 5 m. To zrcalo bodo sedaj nič manj nego 4 leta neprestano brusili v nekem laboratoriju prej omenjenem.

ga tehnološkega zavoda. Laboratorij ima stene obložene s plutovino, zrak v njem pa vzdržujejo avtomatično vedno na isti temperaturi in isti vlažnosti.

Brusilni stroj tehtal 100 ton in je visok 10 m. V tem stroju se bo steklena kladla navzile svoji velikanski teži vrtela kakor hleb sira in brusilne priprave bodo polagoma, toda sigurno vdolbile v njegovo površino dovršeno parabolsko krivuljo. Potem bodo dali izbrusenemu steklu prevleko iz aluminija, da bo videti kakor ogromen, gladek krožnik z luknjo na sredini. Na koncu pa bodo izgotovljeno zrcalo montirali na dno 16,5 m dolge in 5 m široke teleskopske cevi, potem pa bo orjak lahko začel namenjeno mu delo kot oko, ki bo človeško oko prekašalo za 360.000-krat.

To zrcalo samo na sebi seveda ne povečuje, temveč učinkuje le kot zbiralec žarkov. V njegovem gorišču se bodo podobne zvezde izražale s tolikšno svetlobo, da jih bo mogoče povečavati s sistemom izredno

močnih leč. V ostalem pa astronomi ne bodo imeli časa, da bi svoj najnovejši in najdragocenejši instrument naravnali na takšne objekte, kakršni je luna, ki jim je vendar že dovolj znana. Orjak bo marveč nadaljeval delo od tiste točke dalje, kjer je odpovedal doslej največji teleskop na zemlji, namreč veliki teleskop v zvezdarni na Mountu Wilsonu, ki ima polovico manjši premer nego njegov novi konkurent. Ta orjak na Mountu Wilsonu je segal namreč »samo« v globino 2,88 kvintilijonov kilometrov, kjer je mogel sloviti prof. dr. Edwin Hubble komaj še dognati nekoliko meglenic. Učenjaki, ki se bodo posluževali novega teleskopa, bodo sedeli v njegovi notranjosti v posebnem vozičku in gledali v njegovo zrcalo, torej ne v zvezde, temveč samo v zrcalno podobo zvezd. V splošnem pa sploh ne bodo opazovali s svojimi očmi, temveč bo to delo opravljala zanesljiva fotografska plošča, ki jo bodo po razvitju preiskali pod mikroskopom.

Oče zahteva petorčice nazaj

Pismo roditeljev angleškemu kralju Edvardu VIII.

Oliver Dionne, oče kanadskih petorčic, je poslal kralju Edvardu VIII. pismo, v katerem ga prosi, naj bi ukrenil, da bi mu kanadske oblasti vrnilo vseh pet deklic. »Zelo ceniva skrb, ki jo posveča vladar najinim otrokom, toda sedaj bi jih na-

so odvzeli roditeljem in jih dali v oskrbo strožnikom in zdravnikom, ki jih je določila kanadska vlada sama. V posebnem sestoriju skrbno pazijo na njih zdravje in rast. Dionne sedaj upa, da mu bo kralj poslal prirečen odgovor, s čim mu bodo

Najnovejša slika kanadskih petorčic

da imela zase,« sta izjavila Dionne in njegova žena, ki sta ta čas na počitniškem potovanju v New Yorku.

Kanadske petorčice je ontarijska vlada, kakor znano, kratko po njihovem rojstvu proglasila s posebnim aktom do njih 18. leta za rejnice angleškega kralja. Otroke

vladni posli dopustiti odgovor na pismo. Treba pa je pripomniti, da je vlada prevzela petorčice v svoje varstvo tudi za voljo tega, ker so hoteli neki ameriški in kanadski spekulanti delati z njimi kupčije in starša, ki sta bila dotlej zelo revna, nista bila nenaklonjena tem kupčijam.

Tragedija s komedijo

Bivši advokat Paul Wendel in Lindberghova afeta

V trenutku, ko bi moral v trentonski kaznilnici stopiti na električni stol Bruno Rihard Hauptmann, obtožen in obsojen zaradi ugrabljenja in umora Lindberghovega prvorojenca Charlesa, pošiljajo iz New Jersey v svet novo senzacijo, katere osrednja oseba je bivši trentonski advokat Paul H. Wendel.

Ta Wendel, ki ga je policija aretirala kdo ve po kakšnem potu, je baje pred 24 leti priznal, da je Hauptmann v zadevi Lindberghovega otroka popolnoma nedolžen, ker ga ni ne ugrabil ne umoril. Wendel je bil baje tisti, ki je otroka odnesel, njegove smrti pa ni povzročil hote, marveč je nastopila nehote zaradi tega, ker je mali Charles Lindbergh nekaj dni po ugrabitvi padel s postelje, pri čemer se je hudo ranil na glavi. Zaradi teh poškodb je umrl.

Wendel je baje tudi izpovedal, da je po tem dogodku odnesel otroško trupelco tja kjer so ga pozneje našli, namreč pod nekimi grmi v bližini Hopewella. Bivši advokat je menda tudi dejal, da je pač zahteval odkupnino za otroka, ni je pa prejel.

Vsa Amerika je pod vtisom te nove sen-

zacije postala pozorna in nedeljski listi, ki so objavili ta »odkritja«, so izšli v pomnoženi nakladi. Kmalu pa se je izkazalo, da je vse to le preračunana komedija. Ko je namreč državni tožilec Willentz pozval Wendla k sebi na zaslišanje, je bivši advokat prekladal vse svoje prvotne izjave čes, da mu jih je policija izsilila s pretepanjem...

Stvar bi bila za javno zanimanje pač brez pomena, če ne bi na tem konkretnem primeru dokazovala kako daleč sega v Ameriki politično nasprotstvo med guvernerji in državnim tožilecem. Guverner Hoffman in državni tožilec Willentz pripadata nasprotnima političnima taboroma, eden je republikanec, drugi demokrat. Prvi se opira na svojo politično moč, drugi na pravico. In med tema dvema bregovima pljuska valovi senzacij, ki dovoljujejo podaljševanje življenja možu, o katerem je poročila izreka sodbo in obsodbo zaradi zločina, ki je o njem državni tožilec prepričan, da se je izvršil tako, kakor stoji v sodni obrazložitvi flemingtonskega procesa.

Žična vzpenjača na Matterhorn

Italija je sklenila, kakor poročajo iz Milana, zgraditi vzpenjačo na morda najlepšo goro Evrope, na Matterhorn. Ta gora se dviga, kakor znano, na meji Švice in Italije. Še pred nekoliko desetletji so jo smatrali za nepremagljivo, a še danes je dostopna le res dobrim alpinistom. Pred letom dni so v Italiji sklenili olajšati dostop na nje vrh s pomočjo vzpenjače.

Početna dela so že zelo napredovala in pred nekoliko dnevi so prispelo še kipe za vzpenjačo v dolino Aoste. Transport teh 60 ton težkih žic je bil zelo težaven. Železnica bo imela do vrha nekoliko postaj. Promet na prvi trasi se bo začel po vsem videzu že v letošnjem zgodnjem poletju. Tako izginja polagoma zadnja romantika iz osrčja Evrope.

Kam se je izgubil oče

Neka družina ruskih emigrantov je na Dunaju prisostvovala predvajanju hollywoodskega filma »Ana Karenina« in je v svoje veliko začudenje med statisti spoznala svojega očeta, ki je bil izginil na skrivnostni način med svetovno vojno. Gre za nekega bivšega ruskega častnika, o katerem so menili, da je že davno mrtel. Družina je pisala ravnateljstvu ameriške filmske družbe in ga prosila, da bi obvestila o stvari tistega statista, ki prav gotovo tudi sam ne ve, kje so njegova žena in otroci.

Nova spomlad — nova obleka!

Gotovo najlepše vzorce blaga za obleke in plašče za gospode, a tudi po najnižjih cenah je dobiti pri

DRAGO-SCHWAB
LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA

Na poti v Afriko

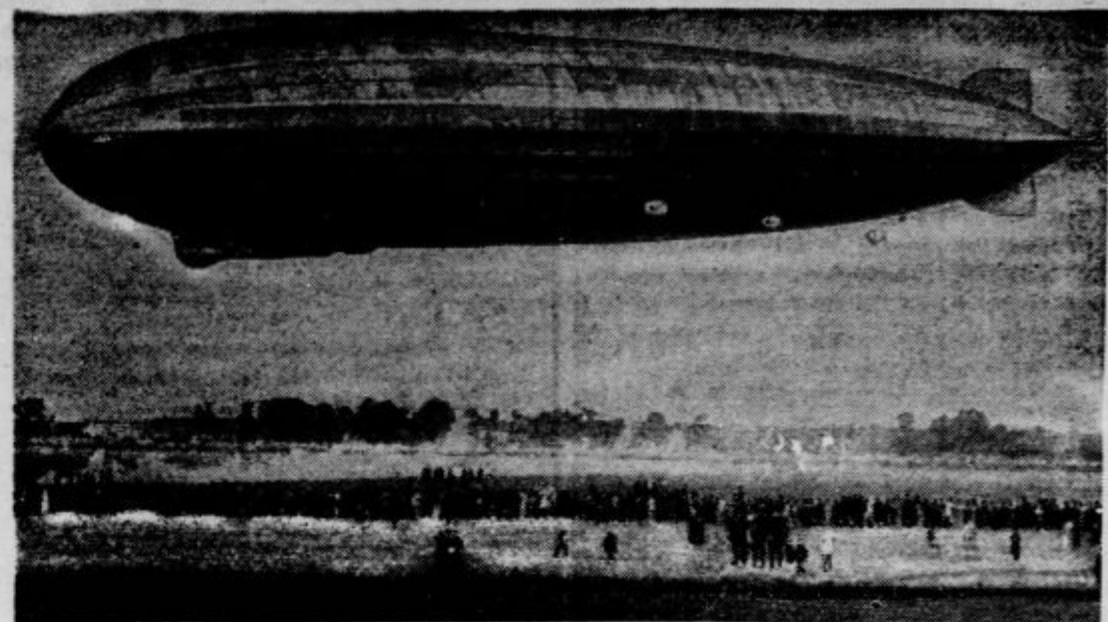

Piemontska princesa Marija Josė, se je vkrčala na lazečno ladjo »Cesare«, ki jo pelje v Vzhodno Afriko. Princesa nosi na tem potovanju obleko bolničarke Rdečega križa.

12 letna mati

12-letna Valentina Delae iz Rocheforta je naslovila na predsednika francoske republike prošnjo da bi ji dovolil poroko. V treh tednih bo dekle dobilo otroka. Oče mu je 23-letni španski dninar Lopez Disgrazios. Ko se poroči, bo Valentina najmlajša žena in mati v Franciji. To čast je imela doslej 13-letna Adrienne Delamare, ki se je pred kratkim z dovoljenjem državnega predsednika poročila s 17-letnim očetom svojega otroka.

iz Friedrichshafna v Rdečo Armado

»L. Z. Hindenburg«, najnovejši nemški balon Zeppelinovega tipa je nastopil vožnjo iz Friedrichshafna proti Južni Ameriki. Na krovu ima 31 potnikov in 50 mož posadke. Zrakoplov vodi znani kapitan Lehmann, z njim pa se pelje tudi dr. Eckener

Sam na Akonkagvi

Rekord nemškega hribolazca Linka

Link so te dni poročali, da je nemški alpinist Link kot prvi poedinec splezal na vrh najvišje gore Amerike, na 7010 m visoko Akonkagvo. Sedaj poročajo podrobnosti o tej njegovi ekspediciji, ki je trajala tri dni.

Link se je odpravil na Akonkagvo v petek 20. marca z dvema prijateljskima in sicer iz kraja Fuente del Inca, ki leži na južni strani hriba. Šil so najprvo po visoki dolini gornjega toka reke Mendoza in so dosegli 5500 m visoko točko, kjer so prenočili. Noč je potekala mirno. V soboto zjutraj se je pa začela druga etapa te poti, ki je bila bistveno težja, kajti možje so si morali vsak korak priboriti v boju z besnim snežnim viharjem. Ob treh popoldne

so se morali v višini 6425 m končno ustaviti, da pričakajo ugodnejšega vremena.

Ko je Link v nedeljo zjutraj sam nadaljeval pot, je bil vihar nekaj popustil in razgled je bil jasnejši. Sedem ur je neprestano plezal po strmih stenah in žlebovih, končno je dosegel vrh. Potem se je vrnil v taborišče pretekle noči, odkoder je v ponedeljek zjutraj z obema tovarišema odšel v dolino v Fuente del Inca. Link je bil prinesel s seboj več kosov turistične opreme, ki jih je bil našel po poti, med drugim tudi cepin z zastavico evharističnega kongresa l. 1935. Nadalje je prinesel s seboj tudi urugvajsko in italijansko zastavo ter piščalko, ki je pripadala nekemu članu italijansko-argentinske ekspedicije na Akonkagvo l. 1935.

Bogastvo Mdivanijev

Tretji brat kavkaških knezov o bogatih nevestah

Primo David Mdivani, zadnji izmed trojice slavovitih bratov, bivši mož filmske igralkae Mae Murrayeve, je zvedel na krovu neke ladje, ki ga je vozila v Evropo, da se je njegov brat Sergej smrtno ponesrečil pri igri v Floridi. V Londonu se je takoj vkrčal na drug parnik, da se vrne v Ameriko, k pogrebu svojega brata.

Casnikarjem, ki so ga posetili, je izjavil: »Smrt mojega brata pomeni zame hud udarec. Privlačnost Mdivanijev, o katerih toliko govore po svetu, je neumot. Napravili so nas slavne, proti naši volji. Pravijo da smo si vsi trije bratje iz preračunljivo-

sti izbirali bogate neveste. Kakor da nam je bilo tega treba! Mi sami smo imeli več denarja, nego so nam ga kdaj prinesle naše žene.

Pred 15 leti sva se začela s Sergejem baviti z iskanjem petroleja. Garala sva kakor dva delavca v najtežjih petrolejskih ozemljih Amerike. 1930. sva bila lastnika prvega petrolejskega vira. Sedaj ostavlja moj brat 110 petrolejskih polj, ki obratujejo, in 25, ki jih je treba še navrtati. Poleg tega ostavlja tudi dva rudnika zlata. Tudi jaz sem lastnik velikega števila petrolejskih polj.

Proti Hararju in Džidžigi

Armada italijanskega generala Grazianija na južnem abesinskem bojišču se nahaja zopet v ofenzivi in napreduje proti Džidžigi in Hararju

Policija — ženitbena posredovalka

Neobičajna akcija budimpeštanske varnostne oblasti

Mlada dvojica v Budimpešti se mora za hvaliti s samo raznim intervencijam tamkajšnje policije, da je na zadnje srečno prijedrta v zakonski priistan.

Pred nekoliko meseci je poskusila neka modistka v Budimpešti samomor, ker so se starši njenega zaročenca upirali poroki. Policijski uradnik, ki so mu poverili preiskavo zadeve, je povabil k sebi zaročenca, ki je izjavil, da bo še enkrat govoril s starši o svojih ženitnih načrtih. To je tudi storil in starši se niso posebno upirali.

Med tem je policija pomagala mladeniču, ki je bil tuj državljan, da si je kmalu pridobil madžarsko državljanstvo. Toda preden je to dosegel, so si starši spet premislili. Pred kratkim je modistka prišla na policijo in je jokaje pripovedovala, da so njeni starši sicer spet opustili svoj odpor, a če se poroka ne bo kmalu izvršila, obstoji bojazen, da ji bodo spet nasprotni.

Dežela mineralk

Francija ni samo dežela izvrstnih vin, temveč se lahko ponaša tudi s tem, da spravi izmed vseh dežel na svetu največ rudinskih vod na trg in da jih največ izvaža.

Za to se mora zahvaliti svojemu velikemu naravnemu bogastvu s temi vodami. Poleg tega pa je Francija tudi vnet konsument mineralk. Po bifejih in priljubljenih krmah se ponuja obiskovalcu nešteto okusno etiketiranih steklenic z dobrimi vodami. Kdo bi se jim mogel upirati, posebno ko stane velika steklenica komaj okrog 2,25 franka. Da pa cenijo francoske vodice tudi drugod, ne samo doma, je najbolje razvidno iz tega, da znaša njih letni izvoz okrog 50 milijonov steklenic, številu, s katerim se 7 milijonov steklenic letnega izvoza šampanjca prav gotovo ne more primerjati, vsaj kar se tiče količine.

ANEKDOTA

Francoska igralka Brohanova je spadala med najodličnejše člane francoske komedije. Znana je bila tudi po svojih dovornosti. Na piki je imela posebno odvetnike. O njih je dejala ob neki priliki:

»Ti so nam kakor oba dela škarij. Med seboj se ne strizeta, tem bolj pa tisto, kar pride med njiju.«

VSAK DAN ENA

»Veste, kupila bi rada par čevljev, ki bi bil enako majhni zunaj in znotraj!«
(»Everybody's weekly«)

Radenska
prirodna mineralna voda

mora biti posebno sedaj spomladaj stalno na Vaši mizi!

Od 15. maja dalje direktno v prelope Prlekije do Radencev, Odhod ob 7.20 zjutraj iz Ljubljane. Pridite že takoj v maju na spomladansko zdravljenje v Radence!

Med Berlinom in Londonom

Nemški zun. minister von Neurath, ki je izročil odgovor nemške vlade na predloge lokarnskih držav

Zadovna spomenika je bila izročena angleškemu poslaniku v Berlinu siru Ericu Phippsu

Prva vožnja »Queen Mary«

Novi ogromni angleški prekomornik »Queen Mary«, o katerem upajo, da si bo osvojil sinji trak Oceana, je dospel v Southampton, kjer so ga spravili v suhi dok. Tam bodo ladjo še enkrat temeljito pregledali in preizkusili ter jo pripravili za hitrostne poskusne vožnje. Prvo vožnjo v Ameriko bo »Queen Mary« opravila bržkone v mesecu maju.

Kulturni pregled

O Zofki Kvedrovi

Knjiga dr. Julke Chlapec Gorgjevič »Studije i eseji o feminizmu« (glej članek Boža Lovriča v Jutru dne 31. III.) je vredna še posebnega referata, saj je ena najzanimivejših apologetik feminističnega stališča, kar jih je zaradi svojega brezkompromisnega in v prav napadalnega značaja. Beleženje samo kot pojav in se na tem mestu ne spuščamo v nje ocenjevanje. Moškega čitatelja knjiga kar izziva in v njem nemara še bolj utrjuje moško zavest. V dobri, ko se zdi, da preti človeštvu poleg vseh bojev in nevarnosti še možnost borbe med obema spoloma, je treba čitati tudi take knjige. Težko se kajpak vzdržiti, da ne bi popisali njihovega roba z opombami, vprašaji in klicaji. Toda to je samo znak, da je taka knjiga živa.

Nova zbirka dr. Julke Chlapec Gorgjevič vsebuje članke o feminizmu v praksi, o krizi rodnosti, o sociološkem zveščanju, o individualni psihologiji Alfreda Adlerja in njenem pomenu za feminizem, o Masarykovih nazorih o ženskah, pa polemiko o reformi seksualne etike, članek o javnem delovanju oženjenih žena, o erotični emancipaciji žensk, polemiko o materinstvu kot najpoglavnejšem poklicu sleherne ženske, eseje o Francosinjah, o Američankah, o sovjetski ženi, o ženski modi i. dr. Knjigo zaključuje članek »Iz praških dana Zofke Kvedrove«.

Slednji članek, ki je izšel prvotno v »Letopisu Matice Srpske«, utesne zanimati tudi ne-feministične kroge. Pisateljica, ki sama živi v Pragi, je tu zbrala precej gradiva o Zofki Kvedrovi, ki je nedvomno ena najzanimivejših slovenskih žena in pri nas po krivici skoraj že pozabljena. Čeprav bo komaj deset let, kar je našla večni pokoj na zagrebškem Mirogoju. Kvedrova ni zanimiva samo kot neoporno nadarjena pisateljica — vzlic vsem kvaliteto dokaj neenakim platem svojega literarnega dela — marveč tudi kot ženska, t. j. s povsem človeškega vidika. Nemara je danes pregodaj, da bi se pisala o nji nekaka »vie romancée«, vendar nudi njeno razgibano življenje v prav obilno tvarino za tak življenjski opis. V tem pogledu je bila Zofka Kvedrova kar edinstven pojav med slovenskimi kulturnimi delavkami.

Dr. J. Chlapec Gorgjevič prikazuje dokaj podrobno literarni razvoj Zofke Kvedrove. Nedvomno je, da je imelo bivanje v Pragi velik vpliv na njo kot pripovednico. Mnoge njene povesti sploh niso izšle v slovenskem izvirniku, marveč v češkem prevodu iz rokopisa. Avtorica jo je zlasti karakterizirala kot novinarko, Novinarstvo je bilo za njo delovno področje par excellence. Njeni znanje pripoveduje, da je v kavarnah vzbujala posebno pozornost v svojem globoko resnim čitanjem časnikov, ki so pomenili za njo cel svet. Neki oglas je dal povod njeni povesti »Zagrebska služkinja«. Po časniki se je bila spoznala z Jelovškom in prav tako se je razvila njena dolga — desetletna korespondenca z nekim elegantnim, lepim stari gospodom. Nemojemo, ki se je na Zofkino veliko razočaranje ob prvem osebnem sestanku pokazal kot neugledna, blaga starka! Glavni organ Kvedrove v Pragi je bila »Politika«, tiskana v nemškem jeziku, a prežeta s češkim duhom. Za ta list je prevajala spise Cankarja, Novaka in mnogih drugih bolj ali manj znanih čeških, hrvaških, slovenskih in bolgarskih pisateljev. Kakor v zasebnem življenju, je bila pogumna in smela tudi

Mariborsko gledališko pismo

Štefan Zweig je pomemben pisatelj, ki si je s svojimi deli pridobil svetovno sloves. Njegova drama »Strimakov jagnje« prica o posrečenem okusu, s katerim izbira snov in jo nato odskri uporabnosti primerno oblikuje.

Te dni smo imeli v Mariboru premiero te trpko tragične in malo komične »tragi-komedije«. Uprizoritev je bila na dostojni, častni višini, tako da smemo uvrstiti to predstavo v red prvovrstnih gledaliških dogodkov. Gledališka uprava je hotela očividno po prvem višku v letošnjem dramskem repertoarju z »Brati Karam-zovic« ustvariti še drugi višek in je v ta namen tudi obilo žrtvovala z nabavo novih sceničnih in uprizoritvenih pripomočkov ter novih kostumov. Spričo tega je bilo režiserju J. Koviču nedvomno delo precej olajšano, tako da mu ni bilo treba v tej smeri cepiti svojih sil in tudi ne operirati s stiliziranim ambientom. Ves ta kairski in pariški svet je zazivel pred številnimi gledalci, ki so gledališče popolnoma zasedli, v vsej živahni, plastični ter slikoviti realistični. Razen tega je Jože Kovič poživljal predstavo s pevskimi vpletitvami v prvi sliki, kjer pojo ti Napoleonovi vojak! znanne pesmi iz takratne dobe, in z marševske v sedmi sliki, je režiser še posebej prillil neko dramatično živahnost in razburkanost.

Jože Kovič pa je prevzel tudi vlogo generala in prvega konzula Napoleona. Nedvomno je odsko podajanje pomembnih zgodovinskih osebnosti sila težka stvar. V takšnih vlogah ležijo merila odrskega formata. Jože Kovič si je izbral masko, ki je gotovo zadovoljiva. S presekanostjo gest in govoric je naznačeval Napoleonovo energičnost in odločnost, prav tako tudi z urnostjo kretanj in gibov. Zdelo se je pa, da primanjkuje misterij tiste nadčloveške vplivnosti in magične moči, ki pripada takšni osebnosti kakor je bil Napoleon. V usodnem trikotu sta stala poleg tega J. Kovičev Napoleon in B. Rasbergerjeve Bellilote. Pavle Kovič je zagrabil to svojo vlogo z njemu lastno temeljitostjo in je z organsko neposrednostjo prehajal od začetne vdanosti in zvestobe Napoleonu, preko dvomov in bridkega razočaranja do izbruhov upora, maščevanja želje in končne fatalistične predanosti v usodo. Njemu ob strani je bila Bellilote B. Rasbergerjeve v vsej brezmočni ženskosti in spoznanju, da se slabšem proti močnejši volji in naključnim usodnostim ni mogo-

pri peresu. Lotevala se je prevoda, dasi ni popolnoma obvladala tistega jezika, s slovnico in slovarjem v roki. Tako je pridobila za to delo tudi Zdenko Haskovo (poznajo jo ženo pesnika V. Dyka in prevajalko njenih slovenskih spisov v češčino. Op. por.) Nemški je znala izvrstno in je stalno, skrbno spremljala književnost tega naroda. V pisnih je rada rabila nemške izraze. Nemščina je bila edin neslovanski jezik, ki ga je poznala, kar je velika škoda glede na njeno slovstveno delovanje.

V nadaljnjem označuje avtorica Zofko Kvedrovo kot urednico »Domačega prijatelja« in kot feministko ter se posebej zaustavlja pri njenem prijateljstvu z Zdenko Haskovo. Razen tega njenega dolgotrajnega mentorja Govekarja ni na Zofko, zlasti v književnem pogledu, nihče vplival tako globoko in dolgotrajno kakor Haskova. Name-ravala je cel spisati roman »Prijateljstvo«, toda to tega ni prišlo... V Pragi je pripadala krogu, ki je štel med svoje stalne člane urednico Siskovo, pisateljico Heleno Matijozo in Marijo Majerovo, Viktorja Dyka, Franja Šramka in St. K. Neumana. »Ti mladi, od literature navdušeni ljudje ki so stopali v borbo za socialno, narodno in individualno svobodo, so imeli radi Kvedrovo: pogumno, talentirano mlado ženo, ki ni svojih idealnih teorij samo oznanjevala, marveč tudi preživljala, imela »zlato srce«, igrala v obilnih ognjevitega navdušenja, poleg tega pa delala kakor črv v rovu, da pride do svetlobe, da prehrani s peresom sebe in svojega otroka. Njena južnjaška lepota — bel obraz, vokvirjen z modrikasto črtni lasmi in oziljen z velikimi zelenkastimi očmi — ognjeviti temperament in brezprimerna iskrenost so poleg tujega akcenta povečevali njen čar.

Zofka Kvedrova je obiskovala tudi Masarykovo predavanja. »Masaryk ji je impozabil — če ne vedno s svojimi idejami, pa s sugestivnostjo svoje izredne osebnosti.« Živela je nadvse skromno, včasih kar v pomanjkanju. Studenti so jo imenovali zaradi njene odkritosrčnosti »nebrusen diamant«. Med njenimi najintimnejšimi prijatelji navaja dr. Chlapec Gorgjevič dr. Laha Milana Preloga (poznajega profesorja zagrebške univerze), Večeslava Wilderja, Zupančiča (poznajega poslanca, Zupančič?), Antona Kristana, dr. Zirovnika, dr. Lončarja, Hacinca, Lotriča. (Nekatere pokliče navedbe niso točne). »Njena idila z Jelovškom v Katarinski ulici spominja na zaljubljenjo gralje, nje in skupno slovstveno delo Georges Sandove z Mussetom v mansardah Latinske četrti. Mi imamo pisateljice čije erotično zanesenost in spontanost bi lahko primerjali z njenot. Ob koncu svojega članka navaja avtorica nekatere zanimive vzroke Zofkinega nezadovoljstva v Zagrebu, kjer je »prekomernim radom iznurena obolela i umrla 21. novembra 1926.«

Članek dr. Julke Chlapec Gorgjevič o Zofki Kvedrovi je v marsičem tehten dosežek k življenjski splošni izredne slovenske žene. Žal, da se v njem ostale, kakor v vsej knjigi (skoraj v slehernem tekstu, ki ga tiskajo v Beogradu v latinici) razne tiskovne napake. Zlasti slovenski citati so zoprnost skrajani; ne vemo ali samo po krivdi odvratnega tiskarskega škrtata? Pri srbohrvaških avtorjih sročujemo pogostje nepozornost nasproti citatom v slovensčini, kakor da je to jezik, ki prenese sleherno neznanje in vsako jezikovno neokusnost.

Če uprati. Branka Rasbergerjeva, ki je že kot Breda v Kreftovih »Malomeščanih« prestala svoj odskri ognjeni kret, si je z bellilotsko vlogo natrgala novih lepih šopkov.

Dočim je težišče dogajanja in odrske aktivnosti na navedenih treh nosilnih drame, je porazdelitev ostalih odskri funkcij bolj pičla, zato pa tem zanimivejša. Z adjutantstvo točnostjo in simpatičnostjo, ter rahlo človečansko primesjo polzahnjen je bil Nakrstov Napoleonov adjutant Berthier. Z zunanjo reprezentativnostjo in poveljsko gromkostjo se je odlikoval Gro-mov kairski mestni komandant Dupuy. V grozotno hladnost in mrzlo brezobzirnost zaklesan je bil Furikanov policijski minister Fouché. V kairskem okolju mikavna in elegantna komandantova soproga E. Starčeva. Dobro so opravili svoj posej tudi ostali sodelujoči (Gorinsk, Blaž, Košta, Verdonik, Košič in Štandeker). Drama je mariborsko gledališko publiko navdušila.

II.

Gostovanje in debut. V programu letošnjih gostovanj nas je po Gjungjenci in Bratuški obiskal J. Povhe, ki je prvi večer gostoval kot Louis Philipp v »Bajaderi«, naslednji večer pa kot svinjerec Kalman Zsupan v J. Straussovem »Ciganu baronu«. Pičla odmerjenost odskri nalog tega Louisa Philippa v »Bajaderi« ne more nikomur nuditi posebne konjunkturo. Tudi Povhetu ni in škoda, da se organizirajo gostovanja za drugo in celo tretjerežerske vloge. Več prilike za komično uestvovanje pa je imel naslednji večer kot župan v »Ciganu baronu«, ki ga pa ni nemo videli v J. Kovičevem prikazu nič slabše. Načelo pri organizaciji gostovanj naj bi bilo, da se nudi možnost, spoznati kvalitativno boljše odskri moči nego domače. Obisk je bil pri obeh predstavah slab.

Debut. V sredo 26. marca zvečer je debutirala kot letalka Sigrid Kubinova v Lichtenbergovi satirični komediji absolutne mariborske dramske šole Tita Veljakova. Presenetila je nadarjena debutantka z izredno odskri proznostjo in lepo serijo tehničnih prijemov, tako da se je njena kreacija povsem približala stopnji, na kateri se gibljejo tvorbe zrele odrske umetnosti in tvornosti. Simpatičen nastop, glas, živahnost gibov in kretanj ter razne druge okolnosti uspešabljajo mlado, nadarjeno igralko za uspešno, umetniško podajanje tudi težavnih, vodilnih vlog. Gledališče je bilo doživo zasedeno.

Zapiski

Mednarodni kongres za glasbeno vazojo zaseda te dni v Pragi. Nanj je odpotovalo več jugoslovenskih glasbenikov, med njimi naš sodelavec, skladatelj prof. Emil Adamič, ki ima na kongresu, kakor smo zabeležili, referat o glasbeni vzoji pri nas. Služenje delegat Jugoslavije je dr. Miloje Milojević iz Beograda. Kakor znano, nastopi ob priliki kongresa tudi trboveljski mladinski zbor pod vodstvom A. Suligaja. Kongres se ne bavi samo z glasbenim ustvarjanjem, marveč predvsem z vlogo glasbe v življenju naroda; obravnava tedaj glasbo kot politični, socialni, verski činitelj. Pred dnevi je bila v zvezi s kongresom otvorena razstava glasbene kulture na Češkoslovaškem. V praški Mestni knjižnici so razstavili med drugim celo vrsto zanimivih glasbenih dokumentov, med njimi najstarejše rokopise čeških nabožnih himn, ki segajo v 14. stoletje, dalje knjige in zapiske raznih čeških glasbenih šol in zavodov, ki pričajo o stari in obsejni glasbeno-vzgojni tradiciji. Ze v baročni dobi je bila Češka domovina znamenitih glasbenih pedagogov in virtuozov, znanih po vsej Evropi. Iz častiljive kantorske tradicije so zrasli vrhunci češke glasbe: Smetana, Dvřak in Suk. Razstava v praški Mestni knjižnici upošteva tudi silikarske in literarne dokumente o glasbi. Posebno lepe so risbe Antonína Mánasa z naslovom »Hudba«. — Za kongres, ki je zbral največje število evropskih reprezentantov glasbene pedagogike, muzikologov in skladateljev, si je pridobil posebnih zaslug sedanjí zunanji minister prof. dr. Kamil Krofta, večletni predsednik češkoslovaškega združenja za glasbeno vzojo.

Bulletin du Comité des Amitiés Franco-Yugoslaves prinaja v pravkar izišlem zvezku med drugim politične izjave bivšega ministra Luciena Lamoureux, poslanec Adriana Dariaea, Paula Perrina in drugih francoskih politikov, ki poudarjajo in utemeljujejo potrebo francoško-jugoslovenskega prijateljstva. V zvezku je zbran tudi material o procesu zoper marsejke atentatorje in priobčeno razno drugo politično gradivo. Kakorkoli uvažujemo pomen političnih stikov, vendar opažamo, da Bulletin naših francoskih prijateljev nič ne poroča o kulturnih, zlasti literarnih, umetnostnih in znanstvenih stikih. Nedvomno je bilanca teh stikov močno skromna, vendar bi se našlo marsikaj, kar bi bilo vredno omembe. Zdi se da »Comité des Amitiés Franco-Yugoslaves« prav nič ne uvažuje teh najtrdnnejših poti, ki vodijo od naroda do naroda. Dovolj značilno je, da je število nemških knjig o Jugoslovenih in prevodov iz naših slovestev neprimerno večje od francoskih: znak, ki kaže, da so naši stiki s Francijo vzlic vsemu prikupnemu prizadevanju tukajšnjih krogov še vedno zelo enostranski. Iz naše države prihajajo v francoski svet žal samo glasovi o političnih aferah, kulturne vesti o nas pa so v francoskem tisku redkeje kakor o kulturi kateregakoli naroda na vzhodu. Naj bi bodoči »Bulletin du Comité des Amitiés Franco-Yugoslaves« spregovoril kaj tudi o tem vprašanju!

Razstava slovenske umetnosti v Soliji. Združenje prijateljev literarne likovne umetnosti v Soliji namerava prirediti letos štiri razstave slovenske upodabljalne umetnosti. Napovedane so razstave poljskih, češkoslovaških in jugoslovenskih mojstrov.

S P O R T

Kje se bo vršil cross country

Cross country je tek »križem po pokrajini«, po travnikih in po gozdu, čez jarke in klance, torej po prostem terenu, ne pa po igrišču. Namen takih tekov je, da tekmujejo tekači v prosti naravi, preko naravnih zaprek. Je to nekaj smuški tek po zelenju, ne po snegu. Prirejajo se tako tekovanja ob zaključku zimске smuše in ob prehodu v letno, lahkoatletsko sezono. Proga mora biti zaradi tega tudi podobna smučarskim tekmovalnim program, torej ne sme iti samo po ravnem, temveč mora imeti tudi manjše vzpone. Cross country nudi tekačem razne izpremembe na progi, ki zbršejo ono ubijajočo enoličnost teka po igrišču. Cross country tekov se udeležuje na Angleskem in v Franciji na tisoče tekačev. Pri nas take udeležbe sicer ni, ker nima naš sportni pokret takega razmaha kot pri drugih narodih, vendar je pri teh tekih udeležba neprimerno večja, nego pri običajnih lahkoatletskih prireditvah.

Najti primerno progo v Ljubljani ni težko. Letošnje prvenstvo se bo vršilo z igrišča Korotana na Rakovniku po obronkih Golovca nad dolino Rakovnika. Proga poteka od igrišča proti Dolenjski cesti, zavi-

je nato po poljski poti mimo obeh večjih ribnikov okrog zadnjega bajerja in nato mimo Žerjavove vile ob potoku malo navzgor, skozi gozd in ob robu gozda ob drugem potoku skoro do konca doline in nazaj po poti mimo skakalnice na ravnino Rakovnika, od tu navzdol na igrišče. Proga poteka spočetka kakih 700 m po ravnem, nato v malih vzponih in padcih nadaljnjih 800 m, zadnji del pa je zopet po ravnem. Tik pred koncem zavije še malo navzgor na višino Rakovnika in se spusti takoj dol na igrišče. Višinska razlika ne znaša več kot 10 do 15 m, torej se more proga označiti kot lahka.

Ker mora vsa proga meriti 10.000 m, izbrana proga pa je dolga 2500 m, bodo tekmovalci po njej tekli štirikrat. S tem je podana za gledalce možnost, da zasledujejo borbo tekmovalcev od začetka do konca, poleg tega pa je proga tako pregledna, da se vidi z Rakovnika nad tri četrtine proge, z nasipa med ribnikoma pa prav vsa, razven kakih 200 m, ki jo zakriva gozd. Ker bo teklo okrog 80 tekačev, ki jih bodo gledalci lahko videli v vseh fazah borbe, bo letošnje tekovanje izredno zanimivo.

Otvoritev teniške sezone

Da ustreže številnim željam se je Ijirija odločila, že v nedeljo otvoriti tri igrišča in s tem sezono teniškega sporta v Ljubljani. Takom prihodnjega tedna bodo dovršena še ostala igrišča, tako da bo v kratkem na razpolago našim vnetim sukalcem raketov osem izvrstnih rdečih teniških prostorov. Prvi turnirji se bodo pričeli že v drugi polovici aprila ter se bodo vršili vse do oktobra. Izmed važnejših omenjamo mednarodno prvenstvo Ljubljane, ki bo koncem maja, dalje nacionalno prvenstvo dravske banovine, katero ima letos v izvedbi Ijirija, potem številni dvomatchi za klubsko prvenstvo države itd. Poleg teh turnirjev namerava Ijirija letos prirediti več ekshibicijskih iger z našimi prvaki Pal-lado, Punčecem, Kukuljevičem, Schaffnerjem in Mitičem. Veliko pozornost, pa bo teniška sekcija tudi letos posvetila internim turnirjem, ki so se preteklo sezono prav dobro obnesli. Skratka program letošnjega teniškega sporta v Ljubljani je skrbno izbran in morda dosedaj sploh najpestrejši.

Tudi v Zagrebu so ta čas že pridno na delu. Komaj dober mesec jih še loči od velikega teniškega dogodka — Davis cup dvojboja Češkoslovaška — Jugoslavija, ki se bo letos vršil v Zagrebu. Kakor znano so Češkoslovaški lani v Pragi zmagali z veliko srečo in ni izključljivo, da bodo naši teniški »smučkarji« topot presenetili. Savez se važnosti tega srečanja zaveda ter je že sklenil nogočbo z najboljšim trenerjem na svetu Francozom Remillonom, ki bo treniral našo ekipo. Mogoče bo tudi Ijirija povabila teko odličnega profesionala za nekaj dni v Ljubljano.

Sezonska pristojbina na Ijiriji je ostala ista t. j. najnižja v vsej državi. Vpisovanje se vrši na igrišču pri oskrbniku.

Zbor sodnikov JLAS — Ljubljana. Na državno cross country prvenstvo v nedeljo na Rakovniku se udeležita tale sodniški zbor: vrhovni sodnik Slamič, voditelj tek-movanja Polajner, starter Luin, časomerilci in sodniki na čifu Gorjanc, Slamič, Windiš, Luin, Kocmur, glavni zapisnikar Cek, števec krogov Pevalček, službojoči zdravnik dr. Bonač, dr. Cunder, dr. Drobnik, glavni reditelj Cigan, sodniki na progi: 1. kontrola Cerar, Trtnik, Dr. Dougan, 2. Vidic, Mahkovec, Megušar II, 3. Dr. Kuhelj, Premel, Dr. Košir, Stok, 4. Michel, Hvalic, Svetek, 5. Kos, Cuderman, Goštica, 6. Cimmerman, Skušek, Banko II, 7. Potokar, Vrhomnik, Scheff, 8. Skotelj, 9. Rajič M., 9. Bradac, Nagy, Rajič D., 10. Dr. Sifer, Vončina, Kelan, 11. Stenšnik N., Zorja A., Cimmerman, 12. Keber, Benko I., Putinja, 13. Dr. Aleuvič, inž. Stenšnik, Saunig, 14. Gnidovec, Weib, Stropnik, Kernev, 15. geom. Černe, Kržan, Piccolli, Klepec. Vsi imenovani morajo pristostvovati skupnemu sestanku na dan tek-movanja ob 9. v gostilni »Počivalnik« na Rakovniku (vni cerkvi). Izvenljubljanski sodniki, ki želijo sodelovati v žiriji, se kot-orbitajo le, ako se prijavijo do 9. na dan tek-movanja vrhovnemu sodniku. Glasom sklope seie morajo vsi sodniki, člani sodniškega zbora v Ljubljani brezpogovorno sodelovati pri tem tek-movanju ter se bo na-nam odlošitni najstarejši postopalo.

Skalaška smučska tekma na Voglu v smuku s Šije na Sp. Vogel bo v nedeljo. Bor-

ba za pokal tov. Hroude, ostali najbolj-ši tekmovalci pa prejmejo lepa praktična darila. Pri tej tekmi bodo sodelovali vsi verificirani in neverificirani smučarji Skala-ši. Prijave sprejema T. K. Skala v Ljubljani.

Zbor smučarskih učiteljev opazarja člane, da se vrše redni zborovi sestanki vsak četrtek ob 18. v savezni pisarni Tyrševa I/IV. Za člane odbora je udeležba obvezna.

JASO. Jutri ob 18. na tehniški redna se-ja (I. nadstr.) Razen odbornikov se naj se-je udeležijo tovariši: Heim, Dežman, Ker-snik, Omerza, Divjak, Pernuš, Krajnc, Moč-nik, Prezelj, Vnener in Reicher.

Smučarski klub Ljubljana sklicuje za dan-es ob 18.30 sestanek vseh tekmovalcev v klubskem lokalu v Zvezdi. Ker je to zadnji redni sestanek v letošnji sezoni ter pred velikončnim tečajem, je udeležba za vsa-kega obvezna.

SK Reka, Danes ob 19. obvezen sestanek juniorjev v gostilni »Konzum« na Glincih. Urad za stave Fostok. Rezultati domačih in mednarodnih tekem dne 29. marca so bili naslednji: se ni vršila, se ni vršila, 2, 2, 1, 2, 1, 1, se ni vršila, se ni vršila, 2, X. Skupno število točk 14. Skupaj se je izplačalo Din 3084.

Okrožni odbor LNP v Trbovljah. Prija-teljska tekma 5. t. m. Retje: Amater na igrišču Amaterja službojoči G. Kralj, redi-teljstvo Trbovlje in Dask. Za tekmo Slo-ga: Svoboda na igrišču Sloge službojoči G. Bo-stiž, rediteljstvo Zagorje. Tekmi se vršita ob 15.30.

Klub slovenskih kolešarjev v Celju je imel v soboto redni letni občni zbor v hotelu Hubertus. Predsednik g. Mirko Faja je pozdravil številne udeležence ter se spomnil lani umrlega klubskega častne-ga predsednika g. Draga Bernardija in ge. Julijana Kramarjeve. Tajniško poročilo, ki ga je podal g. Leskovšek, prica o napredku kluba v preteklem letu. Klub ima 49 rednih članov, od teh 18 verificira-nih pri savezu in 2 častna člana, poleg tega pa še podporne člane. Blagajnik g. Šumer je poročal, da je imel klub nad 3000 Din izdatkov in prav toliko dohod-kov. Klubova imovina z inventarjem vred se cení na 2500 Din. Iz tehničnega poro-čila g. Špeša je razvidno, da je prirediti klub 31 klubse in 2 medklubski dirki ter zvezdno dirko v Celje. Klubski prvak za leto 1935/36 je Stanko Poženel, ju-niorski prvak mariborskega podsaveza pa Edo Polak. Poleg tega si je Fabjan pri-boril drugo mesto v glavni skupini pod-saveznega prvenstva, Jože Gračner pa drugo mesto v juniorski skupini podsa-veznega prvenstva. Dolžina prog, na kate-rnih je klub prirediti dirke, znaša skupno 650 km. Po poročilu revizorjev je bila na predlog g. Vučika podeljena odboru raz-rešnica. Pri volitvi je bil ponovno izvoljen za predsednika g. Mirko Faja, za podpred-sednika g. Joško Aman, za tajnika g. Oskar Leskovšek, za namestnika g. Jože Čepin, za blagajnika g. Avgust Šumer,

"FOSTOK"

Igralnica za stavo na nogometne tekme
Beograd, Pašićeva 4
je izplačala prošle nedelje
Din 2.822.773.—
ena stava stane samo Din 5.— za katero
vso to morete v aretnem slučaju dobiti
STOTINE TISOČEV DINARJEV.
Podružnica »Fostoka« Ljubljana, OSUVA
KILJAN, Kongresni trg 4 v lokalu Kolb
in Predalič.
SPREJMEMO ZASTOPNIKE.

za namestnika g. Anton Špes, za tehnič-nega referenta g. Bremec, za odbornike gg. Gama, Kramar, Oblak, Lampret, Še-ligo in Varlec za revizorja pa gg. Janko Hagner in Vlado Vučko. Pri stališnostih je bilo odločeno, da prirediti klub 18. aprila otvoritveno dirko.

Vinska pokušnja in sejem v Ptuj

Ptuj, 30. marca.
Ptujski srez je največji vinorodni srez dravske banovine. Da pa ne prednjači sa-mo glede površine, temveč tudi prideluje izvrstno kapljico, bosta pokazala vinska pokušnja in vinski sejem, ki ju priredi podružnica Vinarskega društva ob priliki III. rednega občnega zbora Zveze združenj gostinčarskih obiri za dravsko banovino 3. in 4. aprila v dvorani Društvenega do-ma v Ptuj. Priprave so v polnem teku in prijave vinskih vzorcev številne. Zra-ven težkega zavrčana bodo zastopana pri-jetna vina srednjih Haloz in izbrane kap-lje gornjih Haloz. Tudi Slovenske gorice in ormoški vinski okoliš so prijavili svo-jo udeležbo.

Po prvem pretoku so se vina krasno iz-popojila, da bodo ustrezala tudi najbolj razvajanemu vinskemu poznavalcu. Cene so zelo zmjerne, da bodo imeli gostinčarji in drugi interesi najugodnejšo priliko preskrbeti si svoje zaloge v razstavni dvorani brez krošnjarenja od zidance do zidance. Skrbno izdelani razstavni kata-log bo nudil vse podatke.

Vinogradniki ptujskega sreza hočejo po-kazati, da delujejo smotno v vinogradništvu in umnem kletarstvu. Otvoritev te prireditve bo 3. aprila ob 11. dopoldne. Sejem bo trajal tudi še ves dan 4. aprila.

Iz Julijske Krajine

Vsa volna bo rekvirirana

Ze pred nekaj tedni je »Gazzetta Uffici-ale« objavila dekret, po katerem bodo vo-jaske oblasti letos zaplenile vso surovo volno. Ves pridelek v letu 1936 ne glede na količino in kakovost se mora takoj prija-viti vojaškim poveljstvom preko krajevnih odnosno občinskih oblasti. Prijavitelj se mora prav vsa volna, tudi ona, ki bi jo ljudje radi obdržali za lastno porabo ali odstopili domačim obrtnikom. V svrhu prijav so bili izdani posebni formulirji, ki jih morajo producenti izpolniti in oddati občinskim uradom.

Pokrajinska fašistična kmečka zveza je izdala sedaj okrožnico, v kateri posebej opozarja na to rekvizicijo, ki se bo izvršila »iz evidentnih višjih razlogov«.

Reorganizacija šolskih skrbništev

V uradnem listu je bil objavljen dekret o reorganizaciji sedanjih šolskih skrbništev. V Julijski Krajini so imeli doslej le eno skrbništvo za vso deželo s sedežem v Trstu. S 1. julijem pa se ustanovijo pokrajinska šolska skrbništva, tako da jih dobi Julijska Krajina kar pet, to je v Trstu, Gorici, Puli, na Reki in v Zadru. V materialnem pogledu bodo morale skrbeti za nova skrb-ništa posamezne pokrajinske uprave.

Pomen in namen te reorganizacije raz-lagajo v tem smislu, da se ima tudi na šol-skem področju izvršiti centralizacija upra-ve v duhu fašistične koncepcije o državi. Doslej so fašistični krogi v Trstu dosledno poudarjali potrebo, da se glede na posebno vlogo šole v obmejnih krajih obrani skupno skrbništvo za vso Julijsko Krajino, da bi se mogla vsa šolska politika v deželi ko-ordinirati in koncentrirati v rokah ene same osebe. Vsekakor tega svojega stališča v bodoče ne bodo več zagovarjali.

Drobne novice

Pred sodiščem zaradi žalitve vzhodno-afriškega dobrovolja. Pred tržaškim so-diščem se je v soboto vršil proces proti trgovcu Ivanu Stefaniju iz Modene, ki je v ne-kem pismu žalil vzhodno-afriškega pro-stovoljca in miličnika Alda Brandija. V pismu je zasmehoval njegova patriotska čustva. Trgovec je bil obsojen na poldrug mesec zapor.

Interjevanje davkov v Trzinu je bilo pred leti a posebno pogodbo za dobo 10 let pre-puščeno tvrdki Diomiri. Tvrdka je sedaj po pristanku obliki cedirala to svojo pravico zastavljalnici v Bologni za dobo do 1942. l., ko poteče omenjena pogodba.

Tržaška mestna hranilnica (CRT) je lani izdala skoraj 400.000 lir v dobrodelne na-mene. Podpirala je v prvi vrsti fašistične organizacije, kakor fašistično podporno organizacijo (100.000 lir), fašistične dečje kolonije, »Balillo«, »Italo Redento«, »Lego Nazionale«, »Guf«, miličniško podporno organizacijo in druge.

Iz Trsta je odpotoval v nedeljo dopoldne v Neapelj oddelek 5. avtomobilske cen-tra, ki ima svojo garnizijo v Trstu. V Ne-aplju se bo pridružil vojaškim avtomobil-skim oddelkom iz drugih mest, s katerimi bo skupno nadaljeval pot v Vzhodno Afri-ko.

Zaradi bega čez mejo sta bila prijavi-ena goriskemu sodišču 23 letni Leopold Mer-zek iz Vedrijana in 23 letna Lojzka Haba-tosa iz Idrije.

L. CVETIN:

27

Zadnja stran

»Nemara da se mi zdi to pri vas še posebno mogoče — je pomembno obrazil Sem. In zdaj pustiva jalovo prerokanje. Mar se pripravite, da začnemo čez pol ure z izkušnjo za vašega namestnika!«

Igralec je hotel menda nekaj odgovoriti, a pomembni poudarek režiserjevih besed mu je bil vzel gotovost. Molče se je odvrnil in počasi zapustil režiserjevo pisarno.

Na hodniku, ki je vodil mimo garderobe, bi se bil skoraj zaletel v gospoda, ki mu je prihitel naproti.

»A, vi ste, gospod Justin? — Nu, to je res sreča! Pravkar vas sem iskal!« je smehljaje se rekel dr. Boris Moravec in podal Marku roko.

Nič ni bilo podobna, da bi bil tega srečanja posebno vesel. »Mislim, da gospodične Senečarjeve še ni v garderobi — je rekel brez prave zveze.

Moravec je osuplo vzdignil oči. »Saj pravim, da prihajam zaradi vas, gospod Justin! Z. tisto ameriško dediščino gre. — Snoč v kavarni smo se dogovorili, da naj dr. Solar vodi za vas to reč do konca! Prinesel sem kar pooblastilo, tako da vam je treba samo podpisati — — —«

Marko je nestrno mahnil z roko in mu segel v besedo.

»Ne zamerite, gospod doktor — zdajle se res ne utegnem ukvarjati s posli!« se je živčno obregnil igrallec. »Razen tega pa — tako hudo se menda ne mudi — — —«

»Vse je na tem, kako hitro hočete dobiti denar! — Če zdajle takoj podpisate pooblastilo, lahko dr. Solar v štirinajstih dneh opravi vse formalnosti, in vi s svojo sestrično lahko prosto razpolagate z denarjem! — Samo nekaj minut — — —«

Med tem sta bila prišla do Markove garderobe. Dr. Moravec je vstopil z igralcem vred, ne da bi čakal vabila, in posojil listnico s papirji na mizo.

Marko je skomignil z rameni. »Samo nekaj minut — in ta čas naj se pripravim za izkušnjo! — Res preveč terjate od mene, gospod doktor! Nu da, saj rad storim — a šele po izkušnji! Prej ne utegnem!«

»Kakor želite!« je ustrezljivo pokimal koncipient. »Če vam ni nevšečno, vas počakam kar tu, v garderobi — in potem — — —«

Tisti mah je tisto potrkalo na vrata. Marko je nejevoljno pogledal.

»Da — vraga, saj še nisem nared — — —«

»Remec je tukaj, gospod Justin!« je rekel glas izza vrat.

Igralčev obličje je dobilo plašen, preganjan izraz. Šele čez trenutek se je toliko zbral, da je mogel povabiti komisarja, naj vstopi.

S svojim najljubežnejšim smehljajem na ustnicah je stopil komisar čez prag. Čudno je bilo le to, da je držal desnico skrito v žepu suknjice.

»Dober dan, gospod Justin! — Zal mi je, da vas moram znova motiti — — —«

Tako govoreč je blodil z očmi po garderobi. Ko je znaj spoznal Moravca, ki je stal v najbolji oddelčenem kotu, je začuden vzkliznil.

»Kaj — vraga — — — vi tu?«

Moravec je osuplo skomignil z rameni. »Da, gospod komisar, zakaj pa ne?«

Remec se je bil v tem nekoliko opametoval. »Vas se prav za prav nujem nadejal — — —«

»Ampak? — — — Marko je bil tisti, ki se je razburjen oglašal s tem vprašanjem.

» — — — ampak — — — neznanka!«

Nadčloveški napor Markovih živcev se je sprostil v buren smeh.

»Neznanka? Menda ga vidite že kar povsod?«

Remec se ni mogel pridružiti njegovi krčeviti veselosti.

»Videl sem ga, da je stopil v gledališče — — — je resno odvrnil, in upal sem, da ga najdem tu v vaši garderobi — — — neznane gosta, ki je snoč tudi pri gospodu doktorju napravil sumljiv obisk.«

Marku se je bilo vrnilo ravnotežje duha.

»Čujte, gospod komisar,« je hlastno izpregovoril, »prav toliko kakor vam, je tudi meni do tega, da vendar že doženemo, kaj je s tem čudnim neznancem! Besedo vam dam, da nisem niti slutil, da je v gledališču! — Ali — — — tukaj v moji garderobi ga ni!«

»Potem ga moramo iskati drugje!« je rekel Remec, ki je bil že odprl vrata in stopil na hodnik.

Marko in dr. Moravec sta počasi krenila za njim.

Pred vrati sosednje garderobe je igrallec obstal in se obrnil k Moravcu.

»Gospodična Senečarjeva je menda prišla. Iz njene garderobe je slišati korake. Če jo želite pozdraviti — — —?«

Nato je zdejai umolknil, in presenečen vzkliz mu je planil iz ust.

Po garderobnem hodniku je lahkih nog prišla Nada Senečarjeva. Ko je zagledala trojico, je obstala in jih smehljaje se pozdravila.

»Nu — kaj me gledate kakor prikazen?« se je začudeno obrnila k Marku, ki je ves prepaden strmel vanjo.

»Ali — pravkar sem nekoga slišal v vaši garderobi!«

»To ni mogoče — — — Igralka je zmajala z glavo, obenem je pa tudi že stala pri vratih, na katerih je bila pripeta njena vizitka. Prestrašeno je zavpila.

»Ključni ni več v vratih! — — — Res je — — — nekdo mora biti v moji garderobi!«

Remec je z dvema skokoma planil k njej in pritisnil uho na polno vrata.

Ko se je nato obrnil k ostalim, so imele njegove črte čuden izraz.

»Tako je — nekdo je v garderobi — — —«

»A kdo, vraga — — —?« mu je koncipient nestrno segel v besedo.

»Nekdo, ki bi moral biti po vašem mnenju mrt — — —«

»V uganikah govorite — — —«

»Profesorjev polnočni gost — — — ali, z drugimi besedami — — — vaš snočni neznavec — — —!«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo ozl, ki ličejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgornj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičejoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovskega pomočnika

železnarstva, z znanjem spretnosti in obvladanjem nemškega jezika, sprejem takoj. Pogoji: Vojašinske prost. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

7435-1

Spretno modistko

in vajenico, stanujbo v Ljubljani, sprejme takoj — Ivanka Stegnar, Ljubljana, Stritarjeva.

7435-1

Frizerko ali frizerja

zmožno trajno in vodno obdelavo, dobro izurjeno, sprejem na takojšen nastop. — Dopise na Svetec, Novo mesto.

7435-1

Atelje Bazanella

sprejme takoj vsa samostojna, prvotinska pomočnika. Stalna služba, plača 30—40—50 Din dnevno.

7435-1

Hišnika

sprejem, tudi upokojenca, ki bi imel veselje z vrtom ter opravljati hišna dela. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

7435-1

Spretno prodajalko

za trgovino s kolesi, sprejem. Pomožbe pod značko »Inteligentna« na ogl. odd. Jutra.

7435-1

Šiviljsko pomočnico

sprejem, Korvaci, Ljubljana. Mestni trg 30.

7435-1

Službe išče

Vaša beseda 50 par; davek 1 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Krojaški mojster

za boljša dela, za dame in gospode, liče do 100 Din dnevno. Gre tudi na dom. Langeršek, Riharjeva ul. 3, I. nadstropje. Ljubljana.

6332-2

Mesarski in prekalnijski pomočnik

želi službe. Nastopi takoj. Pomožbe na področju Jutra Trbovlje pod »Zmožne«.

7435-1

Potniki

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Iščem zastopnike

za dobrodolet artikel brez konkurence, zaslužek do 100 Din dnevno. Pomožbe na ogl. odd. Jutra pod »Soliden zastopnik«.

7435-1

Pouk

Strojepisni pouk (po deseterstnem sistemu), za začetnike in izrečence. Večerni tečaj. Učna ura znižana na Din 2. Vpisovanje dnevno. Pričetek novega tečaja 6. aprila. Christof učenj. zavod. Domo-branska cesta 15.

7435-1

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodaj

Allgemeine Enzyklopädie der gesamten Forst- und Jagdwissenschaften von Raul Bitter von Dombrowski 8 zvezkov vezanih in v Lova raz. Ihtnih letnikov in starega orožja. Cena nizka. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

7160-6

Sadno drevje

visoko in prilično agra-ribiz. Lepotične grmičevje japonske dišeče potonike in vsakovrstne rastline, oro do no izredno nizkih cen. Radi opustite vrta drevčevica Orsagol. Vile.

5006-6

Otroška posteljica

bela, v zelo dobrem stanju, napredaj. Ogled samo od 10—12 ure. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

7473-6

Športni voziček

in novo posteljico, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

7466-6

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, poceni napredaj. Rimske ceste 23.

7471-6

Večja množina

kisa, sofi, kadi in prvotinske vino napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

7377-6

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Poceni prodaj

lepo kredenco in pisalno mizo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

7462-10

Knjige

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodaj

ženski svet od IV. letnika naprej, zena in dom 1. in 2. letnik. Farmaceutski vestnik, starejši letniki. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

7463-8

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Živali

lepega, sivoga, velikega, čistokrvnega, dresirane za sport in zabavo, prodam. Hodnik Viktor, Logatec.

7436-27

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kupimo

bresheba in lišce poltovornih avto, 1—4½ tone nosilnosti.

prodaj

poceni nov, 4—5 sedežni Ford. Pomožbe pod »Dobro vozilo« na ogl. odd. Jutra.

7091-10

Harley Davidson

750 cm, model 1935. Zelo malo vožen. Pomožbe se in na ogled Seunig, Stari trg št. 7.

7442-30

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kolesa

ponikljana in kromirana, napredaj po neverjetno nizkih cenah. Stara kolesa menjamo v račun. Nova trgovina, Tiševca 36.

7427-11

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Piano

dobro ohranjen, napredaj za ceno 4000 Din. Komenskoga ul. 36/II, levo.

7438-26

Klavirsko harmoniko

prodam. Isredno nizka cena. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

7469-36

Stroji

Parni stroj ležajo, brez kondenzatorja, 1 cilindrom, proizvod Brunn-Königsfelder, z razdeljevalnikom pare na ventilu, učinek 60 KS pri 11 atm, napetosti pare pri vho-žu in 80 zaokroževanju na min. prodam. Pomožbe na ogl. odd. Jutra pod »S«.

7330-39

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Tehtnico

rabljeno, 3000 kg in pisarniško opremo, kupim. Pomožbe na Hotel Metropol, soba št. 100.

7474-7

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah

Črne. juvelir Ljubljana. Wolfsova ulica 3

Obrt

Moške klobuke domačega izdelka. Vam nudim po konkurenčni ceni v vseh barvah in oblikah. Franc Boršnik, Tiševca 2, Ljubljana. Sprejmanje se vsakovrstna popravila.

7395-30

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vse denarne zadeve

terjate v brailnih knjižicah vseh denarnih zavodov, vrednostne papirje (Vojno škodo)

Vam kupi in prodaj

izpoluje in vnovči vse brailne knjižice

takoj v gotovini

izvede brailne knjižice v polni vrednosti na knjižico in izpoluje kredit na brailne knjižice.

Vlagatelji in dolžniki

glede poravnave Vaših dolgov pri denarnih zavodih in glede terjatev v brailnih knjižicah se obrnite samo na trdko

Alojzij Planinšek,

trg. bančna posl., Ljubljana, Beethovnova ul. 14/I, vrata 19, ki vam jamči za strogo solidno izvedbo. — Znamko za odgovor. — Telefon 35-10.

6920-16

Hranilne knjižice

vseh zavodov in vrednostne papirje (Vojno škodo) kupuje in prodaja. Izpoljuje po najugodnejši ceni takoj v gotovini.

Edinole na trdko ALOJZIJ PLANINŠEK,

bančna posl., Ljubljana, Beethovnova ul. 14/I, telefon 35-10, ki vam jamči za pravilnost in strogo solidnost v vseh poslih.

7470-16

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovino

dobro dočeo v promet, nem trgu na Stajerskem tisk zeleznice postaje vlad prepoznavnosti od dam pod zelo ugodnimi pogoji v našem Potreb. ni kapital Din 40.000.—. Pomožbe je poslati na ogl. odd. Jutra pod »Z«. lo lepa prilika.

7007-17

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lepo novo hišo

prodam, prilično, 4 sobe, velika kuhinja, klet, bley za svinje in še drugi prostori za shranbo. V hiši je električna luč in zraven lepa in velika njiva, ki meri 3106 kv. m in lep vrt. Hiša stoji na ravnen sk. okrajne ceste, 5 minut od farne cerkve, ali 10 minut od kolodvoza. Hiša je pripravna za kako obč. ali za upokojenca. Cena 60.000 Din. Naslov: Helena Rožič, pošta Šoštanj Družnina 55.

6338-20

Posestniki

hiš, vil, parcel in posestih, se trditve se trditve, prodajo, sepaže se meni, prepr